

Školní rok 1931–1932

Počet žáků (ročníku 1920) na počátku školního roku

26 chlapců a 26 děvčat, celkem 52 žáků. Dle náboženského vyznání jest římskokatolické 23 chlapců, 25 děvčat, českobratrské evangelické 1 děvče, bez vyznání 3 chlapci.

Obecná škola v roce 1932 ►

Učitelský sbor

Na nově otevřenou I. třídu (ustanovené měšťanské školy) nebyly dosazeny nové učitelské síly a vyučovali všechny předměty učitelé ze školy obecné. **Bohumil Horňanský**, zatímní správce školy, vyučoval občanskou nauku a výchovu, zeměpis, dějepis, krasopis, ruční práce výchovné. **Jaroslav Veselý**, třídní učitel, jazyk vyučovací, přírodopis, přírodopis, počty, měřictví a rýsování, kreslení, tělesná výchova chlapci a zpěv. **Jaroslava Zelená**, tělesná výchova děvčat. **Marie Bednaříková**, němčina. **Ludmila Volavá**, ženské ruční práce a domácí nauka. Konsistorní rada P. **Jan Spurný**, náboženství. Dr. **Říčan**, náboženství českobratrské evangelické.

(Dle ministerského výnosu ze dne 25. 11. 1918, č. 114, jest účast učitelů a žáků na náboženských úkonech dobrovolná.)

Dnem 1. dubna nastoupila učitelka Marie Bednaříková dovolenou pro mateřství a němčině až do konce roku vyučoval učitel **Rudolf Volavý**.

Učebnice Užívá se vyučovacích pomůcek, žákovské i učitelské knihovny z obecné školy.

- 1) **Náboženství** (V. Kubíček - Biblická dějprava a Katechismus)
- 2) **Jazyk vyučovací** (Pražák, Bartoň - čítanka Domov I. + Josef Müller - Učebnice jazyka českého, I.)
- 3) **Zeměpis** (Dajmek - Výlety po Československu, I. + Brunclík, Machát - Zeměpisný atlas)
- 4) **Dějepis** (Hořčíčka, Nešpor - Dějepis, I.)
- 5) **Přírodopis** (Patejřík - Přírodopis, I.)
- 6) **Přírodopis** (Horák, Patejřík - Přírodopis, I.)
- 7) **Počty** (Jan Zlámal - Počtářovo dílo, I.)
- 8) **Měřictví a rýsování** (Buzek - Měřictví a rýsování, I.)
- 9) **Zpěv** (Sládek - Zpěvník, I.)
- 10) **Němčina** (Vrána, Oberleitner - Němčina, I.)
- 11) **Ústava republiky Československé**

Školní slavnosti a sbírky konaly se vždy ve spojení se školou obecnou. Již při zahajovací poradě bylo usneseno oslavit 28. říjen, 7. březen a v zimních měsících sehrát divadlo.

Divadlo 14. února 1932 bylo sehráno dětské divadelní představení „Světluška“. Čistý zisk 470 Kč byl z úspor školních doplněn na 600 Kč a věnován na stravování chudého žactva.

Rodičovské sdružení Zvláštní pozornost zasluhuje činnost rodičovského sdružení. Bylo ustaveno pro školní rok 1931–32 společně se školou obecnou dne 9. listopadu 1931. Toho dne byli rodiče žáků pozváni na besídku. Průběh besídky byl velmi zdařilý a zvoleni: předseda F. Procházka, místopř. L. Jeřábková, později J. Vajbarová, jednatelem uč. R. Volavý, pokladníkem F. Štefka. Činnost během roku: Tři besídky s rodiči, 5 výborových schůzí, spolupůsobeno při školních slavnostech 28. října, 7. března a divadle „Světluška“, třikrát zakročeno u obecního zastupitelstva o urychlení stavby školy, společně s učitelským sborem opatřeno 1200 Kč na vaření pro chudé žáky a sebrány potřebné potraviny, vařeno 76 krát a stravováno průměrně 60 žáků denně, podniknuta sbírka šatstva a obuvi a sebráno: 101 kusů šatstva, 12 párů obuvi, 26 kusů nových látek – vše nákladem sdružení opraveno a před svátky vánočními poděleno 107 žáků, dne 24. prosince a dne 14. února pohoštěno péčí paní Spitzové 120 a 105 žáků.

Sbírky Žákyně měšťanské školy podnikly tyto sbírky:

- Při dětském dni sebráno ve prospěch České zemské péče o sirotky a mrzáčky 495 Kč 70 hal.
- Českému srdci zasláno 60 Kč 10 hal.
- Čsl. Červenému kříži 10 Kč.
- Pro Dětský domov v Hustopečích sebráno na celé škole 280 vajíček.

Výlety a vycházky **10. června** uspořádán celodenní vlastivědný výlet autobusem do Znojma-Vranova a Bítova. Žáci vyjeli o ½ 6 hod. ráno, prohlídli Znojmo-město, hrad, kostely, divadlo a sokolovnu, ze Znojma na Vranov-zámek a údolní přehradu, dále na Cornštejn a zámek v Bítově. Z Bítova zpět do Znojma a domů. Žáci za 13,50 Kč uviděli krásné Podýjí, s mohutnou přehradou, o všem byli poučeni a odnesli si velké množství hlubokých a krásných dojmů. Zúčastnilo se 35 žáků.

23. června vykonali pěšky vycházku na Pavlovské kopce. Směr cesty: Přítluky, Nové Mlýny, Milovičky, Klentnice. Prohlídka zřícenin nad Klentnicemi, přírodního parku a pomníku jihomoravských hrdinů. Odtud ke kříži, nejvyšší kótě celých vrchů 550 metrů. Odtud možno přehlédnouti celý úval Dyjsko-svratecký. Dále prohlédnuty zříceniny Dívčích Hradů. Po příkrém svahu sestoupili ke „Zkamenělým pannám“ a odtud přes oboru do Dolních Věstonic. Po vykoupaní v řece Dyji nastoupili cestu přes Strachotín do Popic a odtud vlakem do Rakvic. Celkový náklad 1,50 Kč.

Kromě těchto dvou vycházek, byly ještě konány kratší vycházky pro účely vyučovací. Kromě vycházek z tělesné výchovy, bylo jich vykonáno 5.

Počátek školních prázdnin a jiné

Školní rok 1931–32 byl ukončen dne 28. června 1932, žákům rozdáno vysvědčení, napomenutí, by se o prázdninách slušně chovali a oznámeno, že v příštím roce bude měšťanská škola vyučována v nové školní budově.

Pro účely tělocvičné byla pro školu ve škol. r. 1931–32 pronajata sokolovna za 4 000 Kč ročně. Místní školní rada pojistila všechny žáky proti úrazu ve škole a při docházce do školy i ze školy.

Na kulturní život v Rakvicích po I. světové válce měli velký vliv učitelé obou škol, kteří spolu s pokrokovými občany obce pořádali různé akce a sdružovali se do spolků a sborů.

Mezi ně patřil i **mužský pěvecký sbor**, který měl v roce 1932 tyto členy:

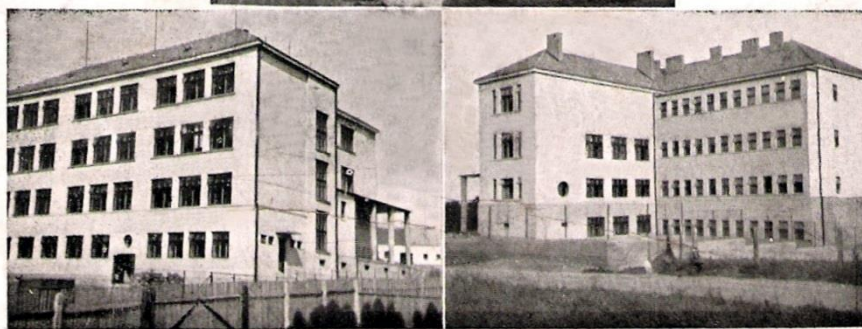
Zadní řada zleva: Malý Antonín (učitel), Průdek Oldřich („Plkota“), Straka Vladimír, Průdek Antonín („Kabrňák“), Rozsypal Klement, Jáchymek Ladislav.

Prostřední řada zleva: Průdek Josef (zámečník), Hrdina Josef („Gula“), Straka Antonín (manžel učitelky Marty Strakové), Horáček Klement, Hrdina František, Vajbar Jan, Janoušek Silvestr.

Přední řada zleva: Konečný Vít, Gloza Václav, Novotný Jindřich (učitel), Horňanský Bohumil (učitel, správce školy), Kamenský Karel (stolař), Polínek František (zámečník), Kamenský František.

Školní rok 1932–1933

Měšťanská škola
v Rakvicích
po dokončení
v roce 1932

Vyučování na měšťanské škole v tomto školním roce bylo zahájeno v nové školní budově. Stavba byla zahájena 27. srpna 1931. Dle smlouvy měla být novostavba do 15. srpna 1932 úplně dokončena, což se také stalo. Dne 16. srpna byla společná pochůzka

obecní rady, stavební komise, místní školní rady, stavitele i projektanta. Celá budova byla prohlédnuta, poukázáno na některé drobnější závady, které později byly odstraněny a budova předána obci Rakvice. Dne 29. srpna 1932 byla kolaudace nové školy okresním úřadem v Hustopečích. Dle znění protokolu při kolaudaci budova uznána za vhodnou k účelům vyučovacím. Během školních prázdnin dodáno veškeré vnitřní zařízení a učební pomůcky.

Pravidelné vyučování v nové budově zahájeno 1. září 1932. Dne 4. září byla nová pochůzka po celé budově, sepsán veškerý její inventář a budova předána obcí místní školní radě.

Dne 11. září odpoledne byla nová škola veřejnou slavností odevzdána svému účelu. Ráno v 6 hod. byl budíček, o 10. hod. koncert u pomníku padlých. O 2. hod. odpoledne vyšel průvod od staré školy k nové. Vlastní slavnost konala se na cvičišti.

Průběh slavnosti byl velmi zdařilý, krásné počasí a následovala prohlídka školy. Přítomní cizí návštěvníci byli překvapeni účelným vnitřním řešením a jednoduchým a vkusným školním zařízením.

K slavnosti byly vydány pohlednice nové školy a dílko „Škola a domov“, podávající stručný přehled kulturního života v Rakvicích. Spisek vydal učitelský sbor obecné školy v 1 000 výtiscích za 4 200 Kč.

Při této slavnosti bylo vzpomenuo všech překážek, které se naši měšťanské škole kladly v cestu, odpor města Podivína a konečně všech těžkých hospodářských a peněžních poměrů, ve kterých toto dílo vyrostlo. Jest třeba tak pracovati, aby občané byli spokojeni, by si byli vědomi, že jejich velká oběť nese dobré ovoce.

Po ukončení stavby byla stavitelem Němečkem a Koželuhem celá stavba vyúčtována, všechny účty přezkoušeny a stavba uzavřena. Konečný stavební účet jest tento:

- stavba školy	1 054 542, 97 Kč
- obrátová daň	26 662, 20
- vnitřní zařízení	136 704, 74
- celkem	1 217 909, 91 Kč

Školní rok 1932–33 byl zahájen 1. září 1932, žáci shromáždili se v učebnách nové školy, kde jim bylo přísně nařízeno všeho pečlivě šetřiti, aby budova byla neustále čistá a neporušená.

Škola měla 1. třídu povolenou již pro rok 1931–32 a 2. nově otevřenou 1. září 1932. V 1. A třídě byli chlapci, v 1. B třídě děvčata.

Škola měšťanská byla pod společnou správou se školou obecnou.

Počet žáků 1. A 31 chlapců, 1. B 40 děvčat, 2. tř. 40 žáků (22 chlapců a 18 děvčat) = 111 žáků

Dle náboženského vyznání 106 římskokatolického, 1 československé evangelické, 4 bez vyznání.

Dle osad: z Rakvic 100 žáků, z Trkmance 7, z Nových Mlýnů 1, z Přítluk 2, ze Žabčic 1.

Třídní učitelé 1. A František Jerson, 1. B Jaroslav Veselý, 2. tř. Štěpán Mátl.

Učitelův sbor **Bohumil Horňanský** zatímní správce školy, vyučoval země-dějepis a krasopis **František Jerson** počty, občanskou nauku a výchovu, měřictví a rýsování, kreslení, jazyk německý, tělesná výchova, ruční pracovní výchova. **Štěpán Mátl** přírodopis, přírodopis, počty, občanskou nauku a vých., jazyk německý, zpěv, tělocvičná výchova. **Jaroslav Veselý** jazyk vyučovací, jazyk německý, zeměpis, dějepis, zpěv. **Marta Straková** tělesná výchova děvčat. **Ludmila Volavá** ženské ruční práce, domácí nauka. **Jaroslava Zelená** tělesná výchova děvčat. **Jan Spurný** náboženství římskokatolické. **Dr. Říčan** náboženství českobratrské evangelické. Každý z učitelů dle odborů vedou kabinet, seznamy pomůcek a knihovnu.

Školní slavnosti V den našeho osvobození 28. října byla společně s obecnou školou uspořádána slavnost. Na den 7. března 1933 připadly 83. narozeniny pana prezidenta republiky T. G. Masaryka. Ke společné školní oslavě bylo použito mimořádného školského rozhlasu pro školy národní.

Sbírky a dary

- Na Dětský den vybráno pro Českou zemskou péči o mládež 325 Kč 80 hal.
- V době velikonoční vybráno pro Dětský domov v Hustopečích 300 kusů vajec.
- Okresní péče o mládež v Hustopečích věnovala ve prospěch dětí nezaměstnaných rodičů obnos 486 Kč. Za tyto peníze bylo pro žáky kupováno mléko a chléb a vždy v 10 hod. rozdáváno. Celkem vydáváno 15 × a spotřebováno 350 litrů mléka a 53 bochníky chleba.
- Z nadace Jakuba Hrdiny zakoupeno pro žáky obecné i měšťanské školy 79 párů obuvi za 1 630 Kč.

Školní zahrada Při nové škole byla zřízena školní zahrada. Byla vysazena stromky a rozdělena na malé záhonky. Na nich žáci pěstovali různou zeleninu, květiny a podobně. O práci žáci jevíli mimořádný zájem a též rodiče práci v zahradě bedlivě pozorovali a příznivě posuzovali.

Vycházky a výlety **6. června** podnikly všechny třídy měšťanské školy výlet do Valtic. Odchod v 7 hod. ráno, návrat v 8 hod. večer. Cesta vedla přes Lednici, kolem hlohovských rybníků, krásnou stromovou alejí do Valtic. Prohlédli si krásný zámek, park a město. Cestou zpět byly po lesích prohlédnuty různé umělecké stavby, lovecké zámky, kaple a podobně. Jsou to tyto stavby: Dianin chrám zvaný Rendez-vous, kapli sv. Huberta (pěkná stavba gotická), Tři grácie a lovecký zámeček. Odtud přes Lednici domů.

12. června do Lednice. Účastnilo se 75 žáků za dozoru Bohumila Horňanského a Jaroslava Veselého. Prohlédnut zámek, park, skleníky a z rozhledny pozorována jižní Morava. Mnoho žáků nevidělo chrám Apollonův, proto podniknuta cesta k rybníkům a záměčku. Počasí krásné, nálada žáků veselá, výlet velmi zdařilý.

14. června podniknuta vycházka na Pavlovské kopce a do Mikulova. Účastnilo se 60 žáků, za dozoru uč. Jar. Veselého. Žáci prohlédli zříceniny hradu, vystoupili ke kříži, prohlédli zříceniny klenčínského hradu, přírodní zahradu a o všem byli řádně poučeni. Odtud odešli do Mikulova a vlakem přes Břeclav domů. Celkové vydání 4 Kč. Výlet se krásně vydařil.

12., 13. a 14. června výlet do Štramberka, Pustevny, Radhošť a Zlín. Průvodcové uč. František Jerson a Štěpán Mátl. Účastnilo se 30 žáků. Žáci si celý rok spořili a uspořili si 1050 Kč 85 hal. Předem byl pořízen jízdní řád a žáci byli podrobně předem na vše upozorněni. Vyjeli 12. června v 8.25 hod., příjezd do Štramberka 16.05 hod. Prohlídka „Trúby“ a města. Odtud do Frenštátu, kde nocovali. 13. června výstup na Radhošť ke kapli a k Pustevnám. Ve 3 hod. sestup do Rožnova, prohlídka města a přenocování. Dne 14. června 9.34 hod. odjezd do Zlína. Žáci prohlédli Baťovy obchodní domy a letiště. V 18.39 odjezd vlakem přes Břeclav do Rakvic. Výlet se velmi zdařil a na krásné dojmy žáci nikdy nezapomenou. Vydání pro jednoho žáka 46 Kč 80 hal.

Tělocvična není dosud náležitě vybavena a bude třeba tak co nejdříve učiniti. Kabinety nejsou příliš bohaté na pomůcky, ale pro první počátky stačí.

Dnem 3. července 1933 byla (na žádost rakvické školy) rozhodnutím zemské školní rady v Brně odloučena správa obecné školy od měšťanské školy.

Dnem 1. července 1933 převzal správu měšťanské školy ředitel František Hadaš, dosud definitivní odborný učitel v Újezdě od zatímního správce školy Bohumila Horňanského.

Školní rok 1933–1934

Vyučování bylo zahájeno 1. září 1933 za řízení Františka Hadaše, který byl ustanoven ředitelem zdejší měšťanské školy dekretem zemské školní rady v Brně. Vystřídal dosavadního zatímního správce měšťanské školy Bohumila Horňanského, který byl současně potvrzen řídícím učitelem obecné školy.

Počet žáků. K dosavadním dvou třídám přibyla III. třída. Na začátku školního roku: I. A 31 chlapců. I. B 32 děvčat. II. A 28 chlapců. II. B 36 děvčat. III. tř. 10 chlapců a 12 děvčat. Celkem 149 žáků.

Učitelský sbor František Hadaš, ředitel, vyučoval počty, měřictví a rýsování. František Jerson. Štěpán Mátl. Jaroslav Veselý. František Zelený, Jan Pivoda, Marie Lemperová, Ludmila Volavá, Jan Spurný náboženství římsko-katolické, farář Dr. Říčan náboženství českobratrské evangelické.

Školní slavnosti a kulturní podniky konány většinou společně se školou obecnou, ale i samostatně, pokud to bylo vhodné.

Státní svátek 28. října byl oslaven tímto programem: Od 9 do 10 hod. účastnilo se žactvo v kreslárně oslavy vysílané rádiem. Nato konána školní oslava v tělocvičně, kterouž – jakož i všechny učebny školy – děti předtím vyzdobily květinami a upravily. Dětem bylo ponecháno, aby se samostatně uplatnily. K účasti na slavnosti pozvala škola rodiče, obecní zastupitelstvo a školní radu.

Kromě slavnosti uspořádaly obě školy v předvečer svátku lampionový průvod žactva. Průvod vyšel od budovy měšťanské školy, jejíž průčelí, ozdobené státními vlajkami, bylo osvětleno lampiony a kráčel k Dolnímu konci, zpět za kostelem směrem k nádraží a nakonec zastavil u pomníku padlých vojáků na náměstí, kde se v půlkruhu kol pomníku, ozdobeného péčí správy obecné školy prapory, zastavil. Oslavy účastnilo se i obecní občanstvo.

84. narozeniny p. prezidenta T. G. Masaryka V sokolovně byla uspořádána společná školní slavnost obecní a měšťanské školy. Ředitel František Hadaš zahájil oslavu a zdůraznil touhu po vzdělávání, píli a vytrvalost v práci, úsilí a pravdu, kterou T. G. Masaryk již od mládí projevoval, jeho činnost vychovatelskou a obrodnou v našem národě, úsilí o pravou demokracii, spravedlnost, pracovitost a lásku k bližnímu, jež jej i národ český připravily pro boj za národní osvobození, vítězně za jeho vedení vybojovaný. Vyzval děti, aby následovaly jeho příkladu a pečovaly také o své zdraví, jako on o ně dodnes pečuje, jsa též vzorem v otužování těla a péči o čistotu. Skončil přáním, společně s dětmi provolaným: „Bud' nám dlouho zdrav, náš tatíčku Masaryku!“ **Další body programu:** Přání dětí panu prezidentovi – chlapci z II. A třídy. Česká beseda – žáčky závěrečné třídy v krojích. Národní tance – žáčky obecné školy. Film ze života prezidenta T. G. Masaryka. Film „Praha, jaká byla a jaká je dnes. Veselohra „Pan Matěj Brouček“ – film s tendencí zdravotnědou. Hymny.

Promítání filmů (němých) bylo doprovázeno hudbou na gramofonových deskách, k čemuž zapůjčil přístroje řídící učitel obecné školy B. Horňanský.

Další slavnosti a různé akce

- 17. prosince 1933 Čajová besídka pro rodiče a hosty v tělocvičně školy, příjem 412 Kč.
- 22. prosince 1933 Vánoční besídka, žáci si dali navzájem dárky, nadílka pro nejchudší děti.
- 17. února 1934 Školní divadelní besídka – žáci zahráli tři divadelní představení.
- 11. května 1934 Školní slavnost v sokolovně na paměť tragického skonu M. R. Štefánika.
- 24. května 1934 Žáci i s rodiči poslouchali ve školním rozhlasu přenos z volby prezidenta.
- 27. května 1934 Jubilea B. Smetany a A. Dvořáka oslavena oběma školami v sokolovně.
- 17. června 1934 Výstava dívčích ručních prací, ukázky vaření a grafické práce žáků.

Vedle slavností a besídek pořádala škola přednášky se světelnými obrazy, jak pro žactvo k doplnění vyučování, tak pro veřejnost. Společnost Červeného kříže v Brně zapůjčila nám totiž promítací přístroj a to koncem ledna, takže počátkem února 1934 začali jsme již promítati. Pro žactvo promítáno bylo

některou poslední hodinu vyučovací neb po vyučování, pro občanstvo zpravidla jednou týdně ve středu večer v budově měšťanské školy. Obecná škola účastnila se také přednášek, pokud pro ni byly vhodné. Byly promítány diapozitivy: Cesta po Evropě a kolem světa, České pověsti, Nakažlivé choroby, Podkarpatská Rus, Pohádky, První pomoc, Ze světa zvířat.

◀ 1934 – Besídka na školním cvičišti ▶

Pozoruhodné události

Učitelský sbor účastnil se kurzů, přednášek a seminárních cvičení při „Škole vysokých studií pedagogických“ v Brně – na vlastní náklad, odebíral časopis věnovaný zájmům nové výchovy „Nové školy“ a „Rodiče a škola“ společně. Vedle toho odebírali jednotliví členové pedagogické časopisy

„Komenský“, „Školské reformy“ a jiné.

Na škole založen Dorost Čsl. Červeného kříže, který vedl učitel Fr. Zelený. Žáci za malý příspěvek 1 Kč dostávali 3 časopisy: „Lípa“, „Dorost Čs. kříže“ a „Radost“ vedle jiné podpory, poskytované naší škole Červeným křížem.

Kabinety – přes nedostatek prostředků – byly rozhojněny aspoň o několik čísel a to 9 vycpanin, 1 herbář, několik knih do učitelské a žakovské knihovny a několik součástí k elektrickému osvětlení.

Žactvu bylo rozdáno 100 květináčů, aby v nich doma vypěstovali pelargonie k výzdobě parku, což většinou žáci se zdarem provedli a květin jest v parku použito.

Výsledkem žakovského spoření bylo 1 171 Kč úspor, které byly vybrány před školními výlety.

V žakovské četbě na celé škole bylo 1 361 výpůjček knih.

Park a školní zahrada

Dne 30. března na Velký pátek byl založen park kol budovy naší měšťanské školy ředitelem školy a místními zahradníky Jak. Průdkem a Stan. Průdkem, kteří zdarma nabídli své služby. Přípravné práce vykonal ředitel Fr. Hadaš, který opatřil několik plánů, většinou zdarma provedených. Ředitel opatřil zároveň semena a sazeničky potřebné k založení užitkové zahrady za školou a parku a to ponejvíce z darů. Užitková zahrada rozdělena střední cestou na část pro pokusná pole a školní kuchyň a druhou část – pro ředitele školy. Stromy a keře v parku vysázeny jednak kolem obvodu, jednak po skupinách – s ponecháním větších ploch pro trávník. V každé z obou částí užitkové zahrady je elipsovitý střed s trávníkem a kvítím kolem a orámování obou částí provede se z keřů. V tomto a minulém školním roce měli všichni žáci měšťanské školy – a tři třídy obecné školy – na zahradě svůj záhonek. Práce spojené se založením parku a budováním zahrady byly ze všech stran, v místě i mimo ně, kam byly podány žádosti o podporu, pochopeny a téměř odevšad dosaženo pomoci zdarma. Sešlo se velké množství darů.

Převážení sazenic stromů a keřů z Olomoučan,
vlevo stojí ředitel František Hadaš

Největším dárce byl „Masarykův les“, školní lesní statek vysoké školy zemědělské v Brně, jenž daroval nám asi 160 lesních, užitkových a okrasných stromků a keřů v ceně nejméně 3 000 Kč. Další dárce: Rakvický „Okrašlovací spolek“ – 300 Kč, Botanická univerzitní zahrada v Brně – 37 druhů skleníkových semen, sazeničky, kvítí a popínavých rostlin, Lesní úřad knížete Liechtensteina v Břeclavi – sazeničky stromů lesních a keřů, družstvo „Niva“ v Bystřici pod Host. – 4 kg travní směsi a 10 druhů sazeniček léčivých rostlin, Čsl. Č. Kříž v Brně – 30 Kč, semenářský závod „Novák“ – 1 kg travní směsi.

Mimo místní „Okrašlovací spolek“ projeví i jednotliví občané porozumění pro zakládání parku a budování zahrady a pomáhali dary i radami, poskytnuvše též sazenice stromků, keřů, vinnou révu daroval – podle plotu – zahradník Jos. Průdek, sazenice hlohu do parku dle cesty L. Průdek. Mezi dárce byli Fr. Procházka, Janoušková, Jak. Průdek, J. Vajbarová (10 smrčků), Fr. Zelený.

Vstříc vycházela obec (písek, větve z lesa) i jednotlivci, podporující nás v naší práci (půjčování povozů, nářadí, darování kamene aj.). Veškerou práci v zahradě i v parku konaly děti, přinášejíce si svoje náčiní.

Dary pro účely vyučovací Státní nakladatelství darovalo na poukázky 23 učebnic pro chudé děti. Pobočka státního nakladatelství v Brně darovala na zvláštní žádost učebnic za 128 Kč. Grafická unie v Praze darovala 12 ks učebnic. Komenium Praha, dar 10 učebnic. Ministerstvo školství a národní osvěty darovalo 1 ročník věstníku a knihu. Učitelský sbor měšťanské školy, dar časopisy „Nová škola“ – 30 Kč. Učitelský sbor obecné školy, dar časopisy „Rodiče a škola“ – 10 Kč. Zdejší potravní spolek daroval sešity starého formátu na poznámky žákům, 170 ks. Obchodnice Chrástková, dar starých sešitů na poznámky.

Občanstvo podporovalo pořádání školních podniků dary do bufetů, pomocí (mezi nimi: Průdek, zámečník, promítáním filmů zdarma, půjčování rádio-přijímačů – Zelený, Hornánský, Hadaš. Vše snad ani nebylo uvedeno.

Červen 1934

*Žáci ročníku 1920: 12 děvčat a 10 chlapců (v zadní řadě uprostřed Rostislav Vajbar)
na závěrečné společné fotografii se svými učiteli, zleva: Jaroslav Veselý, František Zelený,
ředitel František Hadaš, Marie Lemperová, farář Jan Spurný, František Jerson a Štěpán Mátl*

REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ.

Země Moravskoslezská Školní okres histopavský
Měšťanská škola smíšená v Rakvicích
 Školní rok 1933/34... Číslo 1

Propouštěcí vysvědčení

ze školy měšťanské.

Rostislav Vajbar
 narozen dne 2.7. května 1928, v Rakvicích
 v polit. okrese histopavském, náboženství katolický
 žák třetí třídy zdejší školy, dostává na propuštění ze školy tyto známky:

Mravy: chvalitebné
 Pilnost: vytrvalá

Předměty povinné	Prospěch
Náboženství	<u>výborný</u>
Občanská nauka a výchova	<u>chvalitebný</u>
Jazyk vyučovací s naukou o písemnostech	<u>výborný</u>
Zeměpis	<u>výborný</u>
Dějepis	<u>výborný</u>
Přírodopis	<u>výborný</u>
Přírodopis	<u>výborný</u>
Počty s jednoduchým účetnictvím	<u>výborný</u>
Měřictví a rýsování	<u>výborný</u>
Kreslení	<u>výborný</u>
Krasopis	<u>chvalitebný</u>
Zpěv	<u>chvalitebný</u>
Ruční práce chlapecké	<u>výborný</u>
Ruční práce dívčí s naukou o dom. hosp.	<u>výborný</u>
Tělesná výchova	<u>chvalitebný</u>
Předměty nepovinné	
Jazyk německý	<u>chvalitebný</u>
Jazyk francouzský	
Těsnopis	
Vnější úprava písemných prací	<u>velmi úhledná</u>

◀ Propouštěcí vysvědčení Rostislava Vajbara z Měšťanské školy v r. 1934 (AMV)

Chodil... do školy obecné od 1. srpna 1926 do 28. srpna 1933
 do školy měšťanské... od 1. srpna 1933 do 28. srpna 1934
 a úplně ji vychodil...

Dostalo se mu tedy vzdělání, které přesahuje vyučovací účel školy obecné a propouští se tudíž ze školy.

v Rakvicích dne 28. srpna 1934

Úřední pečť:

Frank Radař ředitel.
Štěpán Matl tříd.

Podpis ostatních učitelů v třídě zaměstnaných:
Marie Lomcová, uč. ná.
Frant. Germ, uč. ná.
Frant. Zelen
Jaroslav Polák, uč. ná.

Zadní strana vysvědčení s podpisy 6 učitelů

Úřední pečť:

Ředitelství
měšťanské školy
smíšené
Rakvicích

STUPNICE ZNÁMEK.	Mravy	Pilnost	Prospěch	Vnější úprava písemných prací
	chvalitebné	vytrvalá	výborný	velmi úhledná
	uspokojivé	náležitá	chvalitebný	úhledná
	zákonné	dostatečná	dobrý	méně úhledná
	méně zákonné	nestálá	dostatečný	neúhledná
	nezákonné	nepatrná	nedostatečný	nedbalá

Školní rok 1934–1935

Vyučování bylo zahájeno v pondělí 3. září 1934. Žactvo shromážděné ve třídách, poučeno třídními učiteli o školním řádu a připomenuto mu bylo, jak má se zařízením školní budovy zacházeti a všeho šetřiti. Zahájení ukončeno zapěním hymny „Kde domov můj“ a „Nad Tatrou sa blýská“.

Počet žáků Na začátku školního roku bylo v I. až III. třídách 87 chlapců a 84 děvčat, celkem 171 dětí. Podle osad: z Rakvic 152 žáků, z Trkmance 14 ž., z Přitluk 1 ž., ze Zaječí 4 žáci. Německé národnosti byli Strossová z Přitluk, Fritsch a Weselý ze Zaječí.

Učitelský sbor Z učitelského sboru odešel Jan Pivoda do Velkých Pavlovic. Na jeho místo byl přidělen učitel Jan Brabenec.

Oslava 28. října 1934

Svátek svobody 28. října, oslaven společně žactvem obecné a měšťanské školy v sobotu 27. X. dopoledne v sokolovně za účasti hostů z občanstva. Oslava počala výkladem učitelky Marie Bednařkové o dobytí naší státní samostatnosti, významu svobody a demokratických řádů, povinnostech k naší republice, díle osvobozenecem v čele s „tatičkem“ T. G. Masarykem a vzpomenu Slovenské deklarace. Následoval program skládající se z 21 částí (úvodní slovo ředitele, recitace, písně, cvičení, hry, tance, hymna na závěr).

„Lípa 28. října“

Po školní oslavě v sokolovně odebralo se žactvo obou škol v průvodu učitelských sborů před budovu měšťanské školy, kdež v rožním místě parku u vchodu byla zasázena „Lípa 28. října“, objednaná k tomu cíli ředitelem Fr. Hadašem ze školky v Želešicích. Jáma pro lípu byla již dříve žáky vykopána. Před sázením žáčky lípku barevnými, bílými, modrými a červenými pásky vyzdobily. Učitel Fr. Zelený promluvil o významu účelu a památnosti „Lípy 28. října“ se zřetelem k naší škole, jejímu třetímu výročí otevření a založení i se zřetelem ke státu, národu českému a Slovanstvu. Žáci recitovali básně.

Sázení „Lípy 28. října“

Sázení provedl s žáky ředitel František Hadaš, jenž nakonec doporučil lípu péči žactva a ochraně před poškozením.

Ze slavnosti sázení lípy byly zaslány učitelskými sbory a žactvem obou škol dva pozdravné telegramy a to paní Dr. Alici Masarykové, předsedkyni Československého Červeného kříže a panu prezidentu republiky T. G. Masarykovi. Telegramy byly tohoto znění:

**Paní Dr. Alici Masarykové,
předsedkyni Čsl. Čv. kříže – Praha**

Dorost Československého Červeného kříže v Rakvicích při sázení „Lípy 28. října“ před budovou nové měšťanské školy vzpomíná Vás i Vaší práce pro zdraví národa a slibuje, že bude se vždy řídit pravidly Dorostu Čsl. Čv. kříže.

Dorost v Rakvicích

**Panu prezidentu
republiky – Praha**

Učitelstvo a žáci obecné a měšťanské školy v Rakvicích sázejíce „Lípu 28. října“ slibují Vám, pane prezidente, hlubokou oddanost a přejí mnoho zdraví.

Školy v Rakvicích

Na telegramy obdržely školy poděkování.

85. výročí narozenin p. prezidenta republiky T. G. Masaryka

Hlavní oslavy konaly se 6. března v předvečer. Žactvo naší i obecné školy zúčastnilo se v předvečer narozenin pana prezidenta lampionového průvodu, jenž za velmi hojné účasti občanstva se ubíral z „Dolního konce“ kol staré školy, na jejímž praporečce vyzdobeném průčelí bylo osvětleno poprsí pana prezidenta T. G. Masaryka, před ním provolávány jemu různé pozdravy.

Průvod zastavil se nad obcí na selské jízdárně, kdež přesně v 19. hodin hasiči zapálili připravenou oslavnou hranici. Při plápolající vatře promluvil o panu prezidentovi odborný učitel Jan Brabenec a předseda hasičů K. Kamenský pronesl srdečný pozdrav hasičstva T. G. Masarykovi. Po zahrání státní hymny odebral se průvod do sokolovny, kdež část žactva obou škol zúčastnila se programu třemi čísly. Sál byl při večerní slavnosti přeplněn a oslava vyzněla radostně i důstojně. Na programu byly hudba, proslovy, recitace, tělocvičná čísla, zpěv místního pěveckého sboru a hymna. Nakonec byl promítnut film „Dráha prezidenta T. G. Masaryka“. Ze slavnosti byl odeslán panu prezidentovi jménem škol, místních úřadů, korporací, stran a občanstva blahopřejný telegram s přáním dlouhého zdraví a projevem nejhlubší oddanosti.

Žactvo obecné i měšťanské školy shromáždilo se dalšího dne dopoledne v sokolovně, v programu byly proneseny proslovy, básně, pochodové písně, cvičení a tance, závěrem hymna.

Výstava Aby bylo šířeno hlubší poznání života, zásad a činů T. G. Masaryka mezi žactvem a občanstvem, uspořádali jsme v měšťanské škole výstavu obrazů jeho a knih jím a o něm napsaných, jakož i zajímavostí vztahujících se k jeho životu. Výstava trvala od 10. do 15. března, byla četně navštívena a těšila se značnému zájmu i uznání občanstva. Mezi jiným velkému zájmu těšily se: rodokmen T. G. Masaryka a mapa jeho cest po světě. Účastníci výstavy podepisovali se do pamětního spisu napsaného k 85. narozeninám T. G. Masaryka. Text spisu jest:

„Slovutný pane prezidente, milovaný náš tatíčku!

Výstavou knih v měšťanské škole, Vámi i o Vás napsaných a obrazů z Vašeho života ukončujeme oslavy Vašich 85. narozenin, jichž dočkal Jste se svěží a pln radosti ze života.

Jsmo naplněni nesmírnou radostí, že Jste mezi námi, jakož i že můžete nadále moudře řídit naši drahou Československou republiku a vésti nás i celý svět cestou svobody a demokracie k míru a lidskosti.

Slibujeme Vám, drahý tatíčku, že skutky budeme naplňovati Vaše ušlechtilé myšlenky a hájiti vždy naší demokratické republiky, jež byla námi dobyta a nám souzena.

V Rakvicích dne 10. března 1935“

Předvelikonoční shromáždění 16. dubna na společném shromáždění žactva všech tříd odevzdal ředitel za patřičného proslovu jubilejní bronzovou medaili zobrazující T. G. Masaryka, darovanou ministerstvem školství a národní osvěty nejlepšímu žákovi školy, Jaroslavu Průdkovi, žákovi III. třídy, s věnovacím listem. Ředitel vybídl pak děti, aby napomáhaly k docílení největší čistoty k velikonočním svátkům doma i v okolí a pamatovaly také na zkrášlení míst, která leží ladem, příp. jejich zužitkování. Při té příležitosti byla darována snaživému a slušnému žákovi I. třídy J. Hanáčkovi vysokokmenná, pěkně rostlá hrušeň, aby si ji doma nasázel. Po skončení shromáždění nasázel ředitel se žáky vysokokmenný ořech naproti měšťanské škole na druhé straně silnice (před obchodem paní Chrástkové) ke zkrášlení a zužitkování protějšku naší školy, jako základ příštího stromořadí.

Další akce na škole Dne 31. října vzpomenu ve všech třídách významu spořivosti. Týden dobročinnosti od 5. do 11. listopadu 1934. Hygiena úst a čistota, akce v týdnu od 17. do 22. listopadu. V dubnu uspořádána ve škole sbírka vajec pro Dětský domov v Hustopečích (100 ks). Sběrka pro Čsl. Červený kříž vynesla 180 Kč. V druhém týdnu května vzpomenu ve třídách tragického skonu M. R. Štefánika. Významu „Svátku matek“ vzpomenu ve všech třídách. Během školního roku byly žactvu promítnuty filmy: Třetí rota, Psohlavci, Přivezte je živá (cizokrajná zvířata), Zapadlí vlastenci, Chemická válka (proti škůdcům ovocných stromů), Všesokolský slet v Praze 1932, Hlasatel pravdy (Kristus).

Naše žactvo poslouchalo také ve škole školský rozhlas: 7. prosince 1934: reportáž o vzniku písně „Kde domov můj“. 22. ledna 1935: hokejový zápas Československo Itálie z Davosu. 24. dubna 1935: reportáž z vojenských kasáren.

V „Naší práci“ (věstník dorostu Čs. Červeného kříže) byl otištěn článek naší žákyně II. třídy Anežky Foukalové o sázení naší „Lípy 28. října“. Všechno žactvo bylo pojištěno proti úrazu. Místní školní rada zaplatila pojistné za nemajetné žáky, ostatní zaplatili si je sami (1 Kč ročně).

Školní zahrada byla ve školním roce 1934–35 v hlavních rysech dobudována. Bylo snahou a nutností opatřit potřebné rostliny bez zatížení obce. To se podařilo, neboť vysázené stromky a keře skoro všechny byly opatřeny z darů, menší obnos doplacen z výtěžků školy. Všechny vysázené stromy se ujaly. Vedle stromů nasázeny ve školní zahradě: zelenina, brambory a asi 30 druhů léčivých bylin. Při sázení stromů pracovalo žactvo a spolupůsobili také někteří členové učitelského sboru. I při jiných pracích účinkovalo žactvo, přinášejíc si potřebné nářadí z domu.

Naše snahy o úpravu zahrady a různé podnikání v ní byly veřejností ochotně podporovány. Při sázení a opatřování sazenic, stříkání proti škůdcům, zabezpečování rostlin na zimu, ukládání zeleniny dostalo se nám porozumění i podpory místních zahradníků a jiných občanů tím, že vypěstovali semena a hlízy květín, darovali kvítí, opatřili postřik stromů příslušným přístrojem (J. Průdek), darovali trubky k větrání uložené zeleniny, půjčili vozíky, darovali hnůj, sazeničky angreštu a jahod (p. Herauf) a slámu k obalení stromků na zimu i kamení na skalku. Zahradník L. Průdek ostříhal koruny stromků.

1934 – Založení skalky před školou

Podpora školy Žáci darovali učebnice (Nešpor 9, Ferbar 8, Hegr 1), správa obecné školy dala naší škole plastický plán Prahy, rodiče darovali do školní kuchyně potraviny k besídce v prosinci, obchodníci papír a motouz k obalení keřů v zimě. K výstavám půjčili rodiče žáků barevné šátky, zámečník Průdek promítal ochotně a zdarma kulturní filmy našemu žactvu jako kinooperatér. MUDr. B. Beneš prohlédl zdarma žáka S. Bartečka k přijetí do kolonie a vykonal přednášku v rodičovském sdružení o záškrtu, zubní technička Helena Melicharová v Podivíně zdarma vyplombovala 2 zuby žáku Bartečkovi před nástupem do zdravotní osady Čsl. Červeného kříže. Sbírku motýlů daroval škole Ota Opršal. Okresní školní výbor daroval nám geologickou mapu Moravy a Slovenska. Dr. Jakna tři přírodopisné obrazy orangutana, lva a divokého holuba. Státní nakladatelství vyměnilo za poukázky několik knih, mezi nimi 1 zeměpisný atlas. „České slovo“ darovalo 4 páry bot pro chudé žáky a 4 krabice cukroví pod vánoční stromek. Pro nepříznivé hospodářské poměry nemohla však místní školní rada a obec poskytnouti nám ničeho na pořízení dalších pomůcek a podporu chudých žáků ani na jiná zařízení, takže jsme si pomáhali sami, jak jsme mohli a jak výše zmíněno.

Školní rok byl ukončen 28. června 1935. Třídní učitelé po vhodném výkladu vůbec a proslovu k žákům ze školy vycházejícím, zvláště vzpomněli památky M. Jana Husa, rozdali vysvědčení a zapěli se žactvem národní hymnu.

Školní rok 1935–1936

Vyučování bylo zahájeno v pondělí 2. září 1935 obvyklým přivítáním a poučením žactva a zapěním státní hymny „Kde domov můj“ a „Nad Tatrou sa blýská“. Na začátku školního roku bylo ve škole 94 chlapců a 73 děvčat, celkem 167 dětí.

Učitelský sbor: František Hadaš ředitel, František Jerson, Jaroslav Veselý, František Zelený, Jan Brabenec, Ladislav Kučera, Marta Straková rozená Majorová (dosavadní učitelka obecné školy), Ludmila Volavá, P. Jan Spurný, farář Dr. Říčan.

Den svobody 28. října oslavila naše škola společně s obecnou v sokolovně. Pro veřejnost byla konána oslava 28. října večer v sokolovně. Programu zúčastnili se též učitelé L. Kučera a M. Straková.

Žádost o změnu názvu školy V lednu 1936 požádal učitelský sbor s místní školní radou pana prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka o dovolení, aby zdejší měšťanská škola směla nésti název „Masarykova měšťanská škola v Rakvicích“. Na společném shromáždění žactva dne 10. února byl přečten obsah žákovského projevu a z každé třídy 2 žáci podepsali vyhotovenou listinu jako přílohu žádosti.

Divadelní hra 15. února zahráli žáci naší školy divadelní hru „Pro tatíčka prezidenta“ pro žactvo obou škol a 16. února pro občanstvo v sále sokolovny. Provedení divadla, jež nacvičili členové učitelského sboru a jehož dekorace zhotovilo žactvo v kreslení, ručních pracích chlapeckých i dívčích, bylo zdařilé. Podnik byl zároveň úvodem k letošním oslavám narozenin prezidenta Masaryka.

Svátek matek

10. května uspořádaly zdejší školy „Svátek matek“ v sokolovně k podpoře zdejší poradny pro kojence. Slavnost začala průvodem z „Dolního konce“ k sokolovně, v níž pokračoval program. Mnoho dětí bylo oblečeno do národních krojů a neslo odznaky – srdíčka, symboly lásky. V programu byly po proslovu pracovnice v poradně Novotné, učitelky obecné školy, recitace, zpěvy, scény žactva obou škol za řízení členů učitelských sborů. Účast rodičů, hlavně matek, byla přiměřená.

Průvod v den „Svátku matek“ se konal každý rok, foto z r. 1937

Tragický výlet

Dne 26. května 1936 přihodilo se školní výpravě obecné školy, směřující na Pálavu, hrozná, neobyčejná neštěstí. U Nových Mlýnů převážela se výprava dětí, kterou doprovázeli správce školy Bohumil Horňanský, učitel Jindřich Novotný a učitelka Zd. Žáková, po částech pramicí na druhý břeh Dyje. Když se přepravovala třetí část výpravy, jež vstoupila na pramici zároveň s koňmi zapřaženými do povozu, potopila se pramice a v několika minutách za strašného zděšení a nářku utonulo 31 dětí a čeledín. S dětmi byl na pramici z učitelstva B. Horňanský, jenž byl vpředu u koní, které držel v úmyslu, aby při převozu se neplašili. Vedle něho byl na pramici čeledín Fr. Belech, který při pádu do vody utopil se s koňmi J. Kamenského. Převozník Schuster, když zadek pramice začal se potápět a voda vnikla do ní, vyzval všechny, aby pomáhali tahat za lano, ale bylo vše marné. B. Horňanský a několik dětí s velikou námahou přeručkovali po laně rozvodněnou řeku. Učitel Novotný, který vsedl na lodičku na pravém břehu, spolu s čeledínem, jenž hrdinně děti z vody vytahoval, zachránili několik dětí. Mezi nimi zachránil J. Novotný též život své dceři, žačky 5. třídy, Blance, jejíž spolužačka Božena Lukešová, dcera vrchního strážmistra v. v., utonula před očima své zoufalé matky, provázející také výpravu.

Nešťastní průvodci výpravy, kteří chtěli svým žákům popřát radosti a poučení na výletě i nadšené a nedočkavé k Pálavě spěchající děti stihl krutý osud. Zděšení, žal a nářek pojaly po první zprávě o neštěstí kol 9. hod. dop. žactvo, mládež, rodiče i všechno občanstvo. S nimi plakali staří i mladí v celé republice – i za hranicemi – když zprávu o katastrofě uslyšeli. Na sta kondolencí obdržela brzy obec a škola a za nedlouho i dary postiženým i zachráncům začaly se scházeti.

Fotografie 31 utonulých dětí a kočího Belecha

Po nešťastném úterku 26. 5. konal se pohřeb prvních 8 obětí, vylovených za pomoci vojska a hasičstva, ve čtvrtek odpoledne za účasti škol, celé obce, zástupců úřadů okresních, zemských, ministerstva, parlamentu i vlády, z nichž někteří promluvili nad společným hrobem a položili věnce. Účast cizích návštěvníků byla neobyčejná a to jak škol, tak zástupců korporací i jednotlivců. Pohřben i F. Belech. Další oběti byly pohřbeny ještě 29. 5. – 4 žáci. 31. 5. – 8 žáků. 1. 6. – 5 žáků. 2. 6. – 5 žáků. 26. 6. – 1 žák. Dosud chybí jedna žačka.

Úřady jaly se hned vyšetřovati příčiny neštěstí, jež po soudním jednání vysvitnou. Jisto je, že při převážení nebylo dostatek dbáno bezpečnostních opatření a zařízení se strany činitelů, kteří za vozidlo a bezpečnost ručí a že pramice byla ve špatném stavu. x)

Pan prezident – Osvoboditel – T. G. Masaryk rozhodl se darovati na pomník rakvickým dětem 20 000 Kč.

x) 16. září 1936 vynesl zemský trestní soud v Brně rozsudek takto: Převozník Leopold Schuster odsouzen na 10 měsíců nepodmíněně, mlynář Josef Veverka na 5 měsíců podmíněně. Učitelé Jindřich Novotný, Zdeňka Žáková a správce školy Bohumil Horňanský, byli osvobozeni.

Bohumil Horňanský, narozen 16. dubna 1895 v Železném u Tišnova, nastoupil v r. 1914 jako prozatímní učitel ve Vrbici, o rok později narukoval do války. V r. 1916 byl v Rusku zajat, později se stal legionářem. Po návratu z války nastoupil 1. září 1920 jako učitel na obecné škole v Rakvicích. V r. 1923 se oženil s Andělou, dcerou kováře Karla Opršala z domu č. 8. V letech 1926-1936 byl zatímtním správcem obecné školy. **Svým nasazením, vytrvalostí a uměním jednat s lidmi se velmi zasloužil o postavení měšťanské školy.** Důkazem jeho neobyčejně velkého zájmu o tuto stavbu je i jeho mnohastránkový rukopis „Stavba měšťanské školy v Rakvicích“, ve kterém podrobně popisuje všechny události se stavbou spojené. Rostislav Vajbar, kronikář obce, byl jedním z jeho žáků, rukopis si od něho vypůjčil a pořídil jeho opis, který je součástí AMV.

Po tragickém školním výletě v r. 1936 musel B. Horňanský z Rakvic odejít; zemřel v roce 1977.

Jako akt usmíření s utonulými byly 16. září 2017 urny manželů Horňanských slavnostně pohřbeny příslušníky spolku Čs. obce legionářské vedle hrobů utonulých dětí na rakvickém hřbitově.

Školní rok 1936–1937

Vyučování bylo zahájeno 1. září 1936. Žáci byli shromážděni do kreslírny, kdež jim byl přečten a vyložen školní řád a byli seznámeni s pravidly o vyklizování školní budovy za poplachu. Nato v jednotlivých třídách bylo jim třídními učiteli dáno příslušné poučení a zapěna státní hymna.

Žactvo bylo rozděleno tak, že všechny třídy byly smíšené a proto povolila zemská školní rada dalšího učitele pro vyučování nepovinnému jazyku německému na školní rok 1936–37.

Na počátku školního roku bylo ve škole 92 chlapců, 57 děvčat, celkem 149 žáků.

Návštěva rumunského krále Koncem října zavítal do naší republiky rumunský král Karol II. se svým synem, princem Michalem. Kudy vzácní hosté projížděli, byli nadšeně obyvatelstvem pozdravováni.

Žactvo obou škol z Rakvic s učitelskými sbory, hasičstvo a zástupcové místních úřadů a korporací ozdobeni praporky československými a rumunskými, doprovázeli odjíždějící vzácné, vznešené přátele, provázené našim panem prezidentem republiky, na zdejší zastávce radostnými pozdravy a máváním praporků v neděli 1. listopadu kol 13. hod. odpoledne.

Členové učitelského sboru:

Hadaš František ředitel, učil 10 hodin týdně	
Jerson František	21 hodin
Zelený František	23 hodin
Veselý Jaroslav	21 hodin
Brabenec Jan	22 hodin
Kučera Ladislav	22 hodin
Straková Marta	22 hodin
Volavá Ludmila	12 hodin
P. Spurný Jan	10 hodin řím. kat.
farář Balear Karel	
náboženství českobratrské - evangelické	

J. Veselý – J. Brabenec – L. Kučera – F. Zelený
F. Jerson – J. Spurný – F. Hadaš – M. Straková

Oslavy a různé akce

Svátek Svobody 28. října oslavila naše škola společně se školou obecnou dopoledne za účasti všeho učitelského sboru, zástupců obce, místní školní rady a části rodičů žactva. Na škole i veřejných budovách vlály státní vlajky, domy ozdobeny prapory a praporky. Večer v sokolovně byla konána veřejná oslava za velké účasti korporací a všeho občanstva.

13. listopadu vzpomenu 125. výročí narození K. J. Erbena a 100. výročí úmrtí K. H. Máchy. **21. prosince** shromáždilo se žactvo ke společné předvánoční besídce. **11. ledna** účastnili se odborní učitelé Fr. Zelený a J. Veselý protiplynového kursu v Hustopečích. Učitelka M. Straková přihlásila se do samaritánského kursu pořádaného státním obvodním lékařem MUDr. B. Benešem v Zaječči. **25. ledna** zemřela žákyně I. třídy Barbora Nečasová na tuberkulosu. Pohřbu účastnil se učitelský sbor i s žactvem. Žákyně uvaly věnec, jenž položily spolužačky na hrob. **2. března** uspořádala naše škola s místní protiletčickou obranou večer brannosti. Byly promítnuty 2 filmy: „Zamořeno yperitem“ a „Nemocnice v protiplynovém krytu“. Vedle toho promluví o brannosti odborní učitelé Fr. Zelený a J. Veselý.

21. dubna projížděl rakvickou zastávkou pan prezident dr. Ed. Beneš. Tu pozdravilo jej naše žactvo s učitelským sborem o 1/2 9. hod. ráno. Když týž den večer vracel se tudy opět z Bratislavy, pozdravili jej zase někteří žáci s ředitelem Františkem Hadašem. Pan prezident objevil se v okně a kynul rukou na pozdrav.

Žáci I. B třídy měšťanské školy (ročník 1925) s učitelem Jaroslavem Veselým, při tragickém školním výletě z celkem 55 dětí ročníku 1925 utonulo 15 dětí

Slavnost „Svátek matek“ uspořádaly obě školy dne 9. května. Začala pestrým průvodem žactva, v jehož čele kráčela předškolní děvčátka s kočárky a na konci byl vezen alegorický vůz s velkými květinami ozdobeným perníkovým srdcem, jež upekla ve školní kuchyni děvčata naší školy za vedení učitelky ženských ručních prací Ludmily Volavé. V sokolovně byl předveden žactvem za vedení členů učitelských sborů hojně shromážděným rodičům, zvláště maminkám, bohatý program za spoluúčinkování hudby. Naše škola zúčastnila se pořadu číslly zpěvnými a tancem české besedy, kterou provedly v rakvických krojích žákyně II. a III. třídy naší školy. Zpěvy i tance nacvičila odborná učitelka Marta Straková.

1937 – Dívčí pěvecký sbor, fotografie byla pořízena za vraty do farního dvora

Zleva nahoře: Zdena Režná (vdaná Jakvidová), Štěpánka Vranovská (Horáčková), Vlasta Něničková (Řezáčová), Žofie Hajdová (Suchyňová), Cecílie Hajdová (Blažková), Růžena Blažková (Průdková), Štěpánka Veverková (Marešová), Božena Valoušková (Průdková)

Uprostřed zleva: Melánie Švástová (Opršalová), Eliška Krůzová (Filová), Růžena Průdková, Božena Hyclová (Kurdíková), Milada Slámová (Figránová), Bohuše Veverková, Božena Zwiebová (Chrástková), Helena Průdková (Orálková)

Sedící zleva: Marie Zlámalová, Marie Hegrová, Božena Dostálová (Krůzová), **varhaník Leopold Dočkalík, farář Jan Spurný, farská hospodyně Anastázie Slámová**, Helena Adámková (Pavličková), Františka Valoušková, Vlasta Průdková (Oslzlá)

Školní rok 1937–1938

Vyučování bylo zahájeno 1. září 1937.

Počet žáků po tragickém výletu

I. třída 36, II. A 25, II. B 25, III. tř. 30. Celkem 116 žáků, proti minulému roku je to o 33 méně.

Podle náboženského vyznání

Římsko-katolické 109. Českobratrské evangelické 3. Izraelitské 1. Bez vyznání 3.

Podle obcí z Rakvic 102 žáků, z Trkmance 9, z Přítluk 4, ze Zaječí 1.

Podle zaměstnání rodičů byly děti: rolníků 34, dělníků 29, domkařů 17, státních a veřejných zaměstnanců 16, řemeslníků 12, polních hlídačů 3, mlékařů 2, obchodníků 1, hokynářů 1, překupníků 1.

Učitelský sbor: František Hadaš ředitel, František Jerson, Jaroslav Veselý, Jan Brabenec, Marta Straková, Ludmila Volavá, P. Jan Spurný náboženství.

Úmrtí T. G. Masaryka

14. září 1937 zemřel prezident Osoboditel T. G. Masaryk. Na průčelí školy vlály státní vlajky, spuštěné do půl stožárů a mezi nimi černý prapor, ode dne úmrtí až do dne po pohřbu. V oknech mezi vlajkami byly umístěny obraz zesnulého prezidenta a státní znak s černými stuhami a černé vázy s bílými květy. Všecky obrazy tatíčka Masaryka ve škole byly opatřeny černou páskou. Žáci i učitelský sbor nosili smuteční odznaky. Obraz T. G. Masaryka při vstupu do školy byl ozdoben kvítím a obrazem zlomeného stromu, jako symbol zkosného života. V den pohřbu 21. září bylo prázdno. Pro všechnu veřejnost byla uspořádána na podnět a za vedení učitelských sborů měšťanské i obecné školy smuteční tryzna na počest zemřelému Masaryku Osoboditeli v sokolovně v neděli 19. září, při níž účinkovali členové učitelských sborů a část žactva obou škol. Ráz tryzny byl důstojný a účast hojná, návrh s plastickým portrétem: František Průdek.

Oslava 20 let republiky

Den Svobody 28. října oslaven školní besídkou 27. října v sokolovně za účasti učitelských sborů a žactva obou škol. Účastnilo se i občanstvo, zástupcové obce a místní školní rady. Žactvo předneslo hojně recitací, zpěvů a předvedlo scény a tělocvičné čísla. Na budově měšťanské školy vlály vlajky a v předvečer svátku svítily v jejích oknech lampiony. Někteří naši žáci účastnili se také rozestaveného běhu Československé obce sokolské k 28. říjnu na trati u dvora Trkmance.

Nová školní rada

13. prosince byla provedena volba nové místní školní rady. Za měšťanskou školu byli zvoleni F. Hadaš, F. Zelený a J. Veselý, z obecné školy J. Nehyba a J. Zelená. Obec si pak zvolila za členy: F. Procházku č. 245, J. Průdka č. 223, J. Kamenského č. 453, S. Janouška č. 472, J. Veverku č. 567, S. Průdka č. 45, J. Rozsypala č. 15, K. Hrdinu č. 475, J. Valentu č. 523 a F. Osiku č. 151. Předsedou byl zvolen Josef Průdek, místopředsedou František Procházka.

Školní besídka 22. prosince byla uspořádána školní besídka v kreslárně. Žáci recitovali a zpívali vánoční písně, žák I. tř. VI. Obhlídal zahrál na chromované harmonice několik národních písní pod osvětleným stromečkem, který nastrojily žákyně z darů dětí. Pak rozdal ředitel 6 párů obuvi, darovaných redakcí „Slovíčka“, chudým dětem a po jedné knížce nejlepšimu žáku každé třídy. Dále bylo jednáno o uctění památky T. G. Masaryka činem a bylo jednomyslně dohodnuto na návrh ředitele: 1) osázeti ovocnými stromy břeh oproti škole, 2) poslati dárek pod vánoční strom T. G. Masaryka do Lán, 3) obdarovati českou menštinovou školu v Jirkově u Železného Brodu školními potřebami. První čin vykonala za nás obec s „Okrašlovacím spolkem“, kteří dali občanům popud, aby vlastním nákladem stromky si před domy vysázeli. Za to žactvo a Dorost ČČK budou se starati o čistotu a úpravu okolí naší školy a čistoty v obci. Místní školní rada podělila z nadací žactvo chudých a nezaměstnaných rodičů obou škol. Také fa. Baťa darovala chudým rodinám obuv – podle počtu dětí.

Stravovací akce

Ze subvence ministerstva sociální péče a sbírky v obci uspořádána stravovací akce pro chudé žáky na obou školách. Žáci podělováni na přesnídávku mlékem a chlebem (několikrát koláči, mazaným chlebem a vejci) 3× týdně od února do dubna. Učitelstvo přispělo na akci peněžitými dary.

4 večery CPO (Civilní protiletecké obrany).

Koncem února a počátkem března uspořádaly v sokolovně školy a CPO ve 4 večerech hromadný poslech relace brněnského Radiožurnálu „Protiletecká obrana“ za účasti asi 300 osob. Naše škola zprostředkovala občanstvu objednávku a rozdání 100 ks brožurky vydané Vojenským knihkupectvím v Praze „Poučení o leteckém nebezpečí a ochraně proti němu“.

Společná fotografie účastníků relace „Civilní protiletecké obrany“ ve dvoře za sokolovnou

Školní rok 1938–1939

Vyučování bylo zahájeno ve čtvrtek 1. září 1938.

Počet žactva v jednotlivých třídách: I. A 26 chlapců, I. B 24 děvčat, II. tř. 21, III. tř. 32 celkem 103. Malý počet žáků ve II. třídě je důsledkem katastrofy na Dyji dne 26. května 1936. Podle národnosti jsou všichni žáci české národnosti.

Z učitelského sboru odešli: František Hadaš ředitel odešel 30. září 1938, Jan Brabenec, Ludmila Volavá, Zora Kovářová.

Učitelský sbor: František Jerson zastupující ředitel, Jaroslav Veselý, František Zelený, Marta Straková, Cyril Nehyba, Milada Vašicová.

J. Veselý – F. Zelený – M. Straková – C. Nehyba – farář J. Spurný – F. Jerson

Nadace, sbírky

Nadace Jakuba Hrdiny vynesla v r. 1938 celkem 1032 K. Z výnosu poděleno šatstvem a obuví kromě žáků školy obecné také 12 žáků školy měšťanské.

Okresní péče o mládež v Kloboukách zaslala správě obecné školy 400 K na ošacení chudých žáků zdejších škol. Z měšťanské školy dostali oděv 2 žáci.

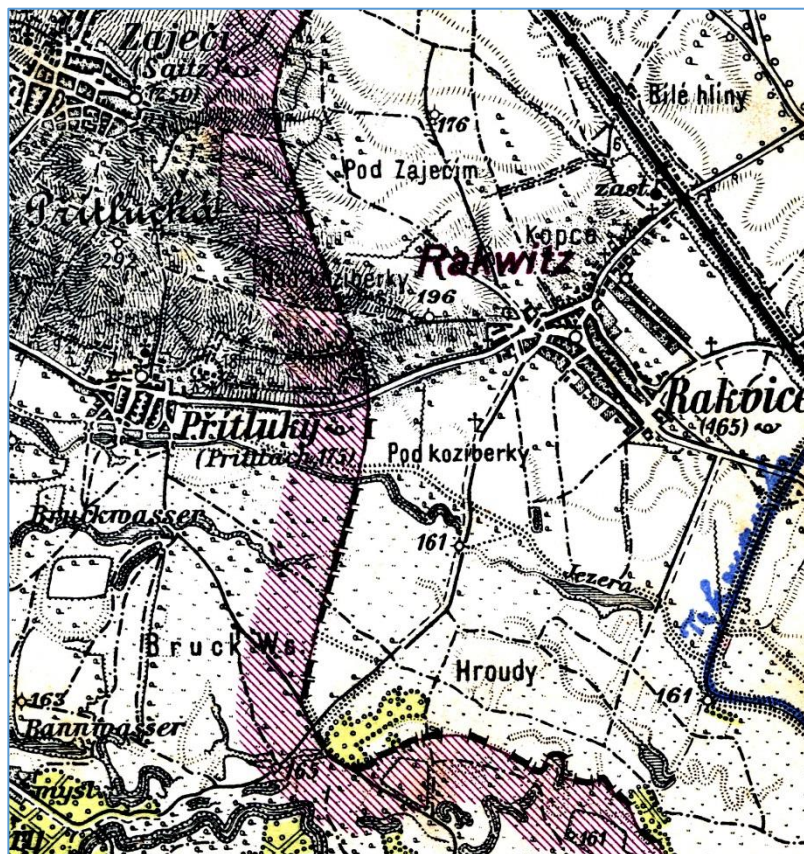
Na den Všech svatých byla po obci uspořádána sbírka ve prospěch 28. jubilea dětského dne. Sbírkou provedli žáci měšť. školy a vynesla celkem 232 K.

O velikonocích provedena sbírka vajec ve prospěch Okresní péče o mládež. Sebráno 119 vajec a vybráno 147 K. Vejce darována uprchlíkům usazeným v Rakvicích, peněžitý výtěžek odeslán OPM v Kloboukách u Brna.

Důležité události

Politický neklid, který se datoval od jara 1938, vyvrcholil všeobecnou mobilizací bývalého československého vojska dne 24. září 1938 a událostmi, které potom následovaly. Tyto konaly se takovým tempem, že nikdo nevěděl, co bude druhý den. Schůzky státníků, Mnichov, odstoupení čs. území cizím mocnostem, odstoupení prezidenta Dr. E. Beneše, autonomie Slovenska, boj o politické sjednocení českého národa v druhé republice, 14. března osamostatnění Slovenska a 15. března 1939 úplné obsazení Čech a Moravy německým vojskem.

Nově stanovená státní hranice po Mnichovské dohodě mezi Velkoněmeckou říší a ČSR procházela mezi Rakvicemi a Přitlukami

Dvakrát mocně otřásl události jinak poměrně klidným životem dědiny. Poprvé koncem září 1938, strach z blížící se války, stálá pohotovost CPO, nucené zatemňování příbytků, časté letecké poplachy a nařízení o budování protileteckých krytů. Byly i případy, že některé rodiny se z Rakvic vystěhovaly. Na druhé straně ale nutno vyzvednout mužné odhodlání některých jedinců a hlavně členů bývalé čs. armády.

Podruhé za obsazování Čech a Moravy německým vojskem. Neklid vybíjel se překotným nakupováním životních potřeb, šatstva a obuvi. Firma Baťa v Rakvicích rozprodala během několika hodin celý sklad obuvi, v obchodech nebyla k dostání sůl, cukr, mýdlo aj.

Při ústupu čs. vojska z hranic republiky usadil se na krátký čas v tělocvičně naší školy oddíl SOS (Stráž obrany státu), v dívčí pracovně oddíl státní policie s četnictvem.

Státní svátek 28. října byl oslaven prací. Prázdný v ten den nebylo. V první hodině vyučování vzpomenu bylo ve všech třídách významu dne a 20. výročí naší republiky.

7. března 1939 vzpomenu pietním způsobem 89. narozenin pres. Osvoboditele T. G. Masaryka.

Na den 14. dubna 1939 připadlo 50. výročí narozenin Vůdce a říšského kancléře Ad. Hitlera. Z nařízení okresní školní rady byly vyvěšeny po celý den vlajka Protektorátu spolu s vlajkou s hákovým křížem. Ten den bylo na školách prázdný. Projevů nebylo.

Svátek matek uspořádán spolu se školou obecnou a místním odborem matek a dětí dne 14. května. Připravovaný průvod nebyl povolen. Bohatý program předveden žáky obou škol v sokolovně. Slavnost se vydařila.

Zřízení mateřské školy

V roce 1938 požádala místní školní rada okresní šk. výbor o zřízení mateřské školy v Rakvicích. 17. listopadu 1938 bylo zřízení úřady povoleno a učitelkou byla jmenována Karla Hauková. Dne 25. dubna 1939 bylo do mateřské školy zapsáno 28 chlapců a 19 děvčat, celkem 47 dětí. Vyučování bylo zahájeno následujícího dne v bývalé pracovně ručních prací chlapeckých v budově měšťanské školy. Vnitřní zařízení je provizorní a pozůstává ze starých lavic z obecné školy. Další zařízení i pomůcky se budou postupně opatřovati.

Vyučování velmi trpělo nejistými poměry politickými, nepřítomností učitelstva (většinou nemoc)

V Rakvicích 29. srpna 1939, František Jerson

1939 – Děti mateřské školky s K. Haukovou

V Rakvicích dne 25. srpna 1939.
Frant. Jerson,
odst. učitel za ředitele.

15. 3. 1939

Všechno si přivlastnili

30. 9. 1938 bylo sebráno československé území Němci a Čechoslováci museli mlčet nad tou křivdou, která nás postihla, neboť celou Moravu kol dokola oklestili, že brali i české osady, ve kterých ani Němců nebylo. Kam to dospějeme? Zrazený, okradený celý český národ o vše nejdražší, i o svou řeč a vlast. Vlaky 15. října přestaly jezdit, neboť to bylo již Němci zabráno. 20. výročí naší samostatnosti bylo hrobem smutku a pláče, každý věrný syn republiky byl zdrcen: byli jsme okradeni o naši tisíciletou zemi. Taková urážka naší vlasti, že jsme museli pod pokutou vyvěsit německou vlajku na veřejných budovách. ■ Teď 15. března 1939 jsme pod Protektorátem Čechy a Morava, neumíme prý vládnout. Došli k nám do naší vlasti dělat pořádek. A zatím my jej máme lepší než v Německu. Naše vojsko je propuštěno, jak mladí, tak staří. Co naše republika zbudovala, to všechno si přivlastnili: naše železnice i lokomotivy i vojenské zbraně, vůbec všechno. (Zápisky Ludmily Švástové)

Dvojjazyčné razítko měšťanky

Dvojjazyčné razítko obecné školy

Školní rok 1939-1940

Organizace školy Školní rok začal 1. září 1939 a skončil 28. června 1940. Vyučovalo se ve třech postupných třídách s dvěma B třídami v I. a II. třídě.

Učitelský sbor Začátkem školního roku byli vedle členů z minulého roku (F. Jersona, F. Zeleného, J. Veselého, C. Nehyby a M. Strakové) nově ustanoveni: Josef Hruža, za ředitele M. Tesař (odešel již 6. 10. 1939)

Statistika žactva

Zde zápisy v kronice měšťanské školy končí. Na dalším listu je zápis provedený po válce:

Školní kronika - přerušení zápisů v této kronice

Za doby nesvobody vydaly nadřízené školní úřady výnos tohoto znění:

„Školní kroniky až včetně do r. 1939–40 buďtež zabaleny, zapečetěny a uloženy jako závadné knihy. Školním rokem 1940–41 počínajíc buďtež založeny a vedeny nové školní kroniky.“

Po opětném osvobození Československé republiky

vydala zemská školská rada v Brně výnos ze dne 3. 10. 1945, č. 35.562/45- II/1 v němž se praví:

„Protože záznamy v nových kronikách neodpovídaly pravdě a vnitřnímu přesvědčení českého učitele a obsahovaly údaje okupanty vynucené a proto bezcenné, nemají dnes tyto nové kroniky hodnoty, jež se kronice přikládá. Z toho důvodu buďte uzavřeny a uloženy ve školním archivu jako dokumenty doby. V záznamech bude pokračováno v původních kronikách z doby republiky a dobu od 15. 3. 1939 až do konce školního roku 1944/45 jest stručně vylíčiti a to přehledně pro každý jednotlivý školní rok.“

(Kronika měšťanské školy, Obecní úřad Rakvice)

* * *

Po výnosu nadřízených školních úřadů o založení a vedení nových školních kronik byly v Rakvicích psány dvě školní kroniky:

KRONIKA STŘEDNÍ ŠKOLY Zápisy z let 1940-1945	KRONIKA LIDOVÉ ŠKOLY ZEMĚDĚLSKÉ Zápisy z let 1942-1948
(SOkA Mikulov, fond ZŠ Rakvice 1930-1999, Školní kronika 1940-1945)	(SOkA Mikulov, fond LŠZ Rakvice, Školní kronika 1942-1948)

Změna ve vedení školy

Školní kroniku až do 30. června 1941 psal ředitel Josef Hruža, který byl dekretem ustanoven ředitelem v měšťanské škole v Rajhradě.

Zatímnním vedením správy školy byl pověřen František Jerson dekretem okresního školského výboru v Kloboukách 4. června 1941.

31. srpna 1941 František Jerson

Ve školní kronice Lidové školy zemědělské je za úvodní stránkou vlepěný list s textem:

Zápis o ustavující schůzi přípravného výboru pro zřízení lidové školy hospodářské v Rakvicích, konané v místnosti obecního úřadu dne 8. června 1941.

Přítomní p. Josef Vajbar, starosta obce, rolník č. 460, Konrád Hrdina, rolník, člen obecní rady, Tomáš Lukeš, místní vedoucí Národního Souručenství, Josef Průdek, předseda Místní školní rady, Václav Kamenský, rolník a bývalý starosta, předseda Potravního spolku, Miloslav Kamenský, rolník, jednatel Vinařské besídky, Stanislav Průdek, obchodník, úředník Reiffaisenky, František Procházka, rolník, místopředseda Místní školní rady, člen obecního zastupitelstva, František Jerson, odborný učitel, Cyril Nehyba, odborný učitel a František Zelený, odborný učitel, všichni z Rakvic.

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA.

Země Morava Politický okres Brno venkov
Městská škola smíšená v Rakovicích
Třída čtvrtá Číslo 24

Výroční vysvědčení.

Školní rok 19 40/41

Jarmila Procházková

narozena dne 20. března 19 24 v Rakovicích
politický okres Brno venkov náboženství římskokatolické
začal chodit do školy vůbec v Rakovicích dne 1. září 19 33
do městské školy dne 1. září 19 38
Chování: chraběle

Povinné předměty:	Prospěch:
Náboženství	<u>vyborný</u>
Vyučovací jazyk s naukou o písemnostech	<u>vyborný</u>
Německý jazyk	<u>vyborný</u>
Zeměpis	<u>vyborný</u>
Dějepis	<u>vyborný</u>
Přírodopis	<u>vyborný</u>
Přírodopyt	<u>vyborný</u>
Počty s jednoduchým účetnictvím	<u>chvalitebný</u>
Měřictví a rýsování	<u>vyborný</u>
Kreslení	<u>vyborný</u>
Krasopis	<u>vyborný</u>
Chlapecké ruční práce	
Dívčí ruční práce s naukou o domácím hospodářství	<u>vyborný</u>
Zpěv (hudební výchova)	<u>vyborný</u>
Tělesná výchova	<u>vyborný</u>
Předměty rozšířeného vyučování:	
Nepovinné předměty:	
Francouzský jazyk	
Těsnopis	
Vnější úprava písemných a jiných prací	<u>velmi uspokojivá</u>

Počet zameškaných školních půldnů: omluvených 0, neomluvených 0

Je způsobil postoupiti. Opravná zkouška po prázdninách povolena z

v Rakovicích dne 28. června 194 1.

Úřední pečeť:

Josef Vajbar ředitel

Jarmila Procházková třídní

Podle výsledku opravné zkoušky, konané dne 194, je způsobil postoupiti.

Jednání:

- Schůzi zahájil p. starosta J. Vajbar, vyložil účel a potřebu zřízení lidové školy hospodářské pro naši zemědělskou mládež. Pro zřízení školy jsou všechny podmínky.
- Odborný učitel F. Zelený vysvětlil organizaci školy, zřízené podle zákona ze dne 29. 1. 1920, vyložil Normální statut a učebnou osnovu.
- Ve volbách do školního výboru byli zvoleni: předseda: Josef Vajbar, starosta, pokladník: Stanislav Průdek, jednatel: František Zelený.
- Za správce LŠH navržen výborem F. Zelený.
- Za členy učitelského sboru navrzeni tyto učitelé: Robert Ficek, učitel, František Jerson, odborný učitel, Cyril Nehyba, odborný učitel, Vlasta Vajnrajchová, učitelka domácích nauk, MUDr. Antonín Kudrna, obvodní lékař a František Zelený, odborný učitel.
- Zástupcem učitelského sboru ve školním výboru zvolen p. František Jerson, odborný učitel.
- Projednan a navržen rozpočet na úhradu věcných nákladů budoucí LŠH.
- Projednány výpisy protokolů: obecní rady, místní školní rady a učitelského sboru.
- Podána zpráva o přibližném počtu žactva, povinné návštěvnosti LŠH. Pro začátek a povolení školy usneseno do seznamů zapsat jen žactvo posledních tří ročníků, mládeže starší je v naší obci daleko více. Bude-li škola povolena, zřídí i pro starší mládež do 21 let pobočku a kurzy.
- Usneseno pořádat místní hospodářské podniky o podporu na úhradu věcného nákladu. Pan starosta tlumočí usnesení obecního zastupitelstva, že uhradí každou částku, která se bude případně nedostávat k úhradě věcného nákladu.
- Místnosti, kabinety, otop, světlo, pokusné pole poskytne MŠR zdarma. Obecní rada zvětší plochu školní zahrady, jakmile bude škola zřízena.
- Přítomní zástupci místních peněžních a hospodářských podniků

28. června 1941 – Vysvědčení Jarmily Procházkové
(V roce 1949 se provdala za Rostislava Vajbara)

Školní rok 1941-1942

Školní rok započal v pondělí 1. září. Vyučování je celodenní s volným dnem čtvrtkem.

Učitelský sbor

František Jerson pověřený správou školy, František Zelený, Marta Straková, Jaroslav Veselý, Cyril Nehyba, Robert Ficek, Jana Malá, učitelka domácích nauk, Jan Spurný náboženství římskokatolické, J. Šebesta náboženství českobratrské evangelické (vyučoval jednou za 14 dní).

Změny ve sboru

Cyril Nehyba přeložen do Vranovic. Antonín Flodr přeložen z Vranovic do Rakvic, od 11. do 31. května 1942 byl správcem školy. Bedřiška Ficková ustanovena od 1. června.

Změna v organizaci školy

Podle německého vzoru byly od poč. školního roku nově organizovány obecná a měšťanská škola. Měšťanská škola dostala název **hlavní škola**, byla čtyřtřídní, výběrová. Do hlavní školy mohlo být přijato pouze 40 % žáků s nejlepším prospěchem ze 4. postupného ročníku. Ostatní museli dokončit povinnou školní docházku na obecné škole.

Nová razítka hlavní školy ►

Školní oslavy

Dne 15. března bylo oslaveno zřízení Protektorátu Čechy a Morava v rámci Velkoněmecké říše. Žactvo s celým učitelským sborem se shromáždilo ve slavnostně vyzdobené učebně IV. třídy v budově obecné školy (na hlavní škole se nevyučovalo pro nedostatek uhlí), kde vyslechlo projev F. Jersona, pověřeného správou školy. Dále vyslechlo dvě hudební skladby a hymny z gramofonových desek. Po slavnosti bylo volno.

Dne 20. dubna byly oslaveny 53. narozeniny Vůdce Adolfa Hitlera. Žactvo s celým učitelským sborem se shromáždilo v půl 9. hod. v kreslírně školy, kde vyslechlo proslov F. Jersona. Potom byly zazpívány hymny a slavnost skončena. Po slavnosti bylo volno. Při obou slavnostech vlály na budově školy vlajky říšská a protektorátní.

Během školního roku byly tyto další oslavy: Antonína Dvořáka – oslava 100. narozenin. W. A. Mozarta – oslava 150. výročí úmrtí. J. A. Komenský – 350. výročí narozenin. Všechny tyto oslavy byly vykonány ve třídách.

Kurs německého jazyka

Výnosem byl zřízen kurs německého jazyka pro učitele obecné a hlavní školy v Rakvicích. Správcem kursu byl jmenován F. Jerson, vyučoval Robert Ficek. Kurs navštěvovali všichni učitelé, celkem 15 osob. Vyučovalo se v pondělí a ve středu od 16. do 18. hodin. Osobní náklad na učitele kursu neslo ministerstvo a honorovalo 1 vyučovací hodinu po 25 K., na věcný náklad přispělo obnosem 500 korun. Kurs trval od počátku října do konce května.

Úprava obrazů

Výnosem byla nařízena nová úprava obrazů a jejich užívání při vyučování na školách. Byly vyloučeny všechny obrazy, které neodpovídaly duchu doby. Na všech ostatních obrazech byly provedeny příslušné opravy, které stanovil výnos, a to:

1. Obrazy, které představují německé osobnosti nebo místa a kraje Velkoněmecké říše, mají označení jen německé.
2. Zeměpisné obrazy Protektorátu Čechy a Morava mají označení dvojjazyčné.
3. Místo vydání všech obrazů je uvedeno dvojjazyčně.

Závadné knihy, obrazy a mapy

Oběžníkem bylo nařízeno odeslat všechny učebnice pro chudé žáky, dále všechny knihy z žákovské a učitelské knihovny, obrazy a mapy, které neodpovídají dnešním poměrům, okresnímu úřadu v Hodoníně. Po vyřazení byl zjištěn počet a váha knih ve třech skupinách:

slibují škole všestrannou pomoc finanční.

13. Vedením agendy LŠH pověřen odborný učitel F. Zelený.

14. Žádost o povolení bude podána do 15. 6. v Brně a Ministerstvu zemědělství v Praze.

Tímto pořadem schůze skončena. Pan předseda J. Vajbar děkuje všem za účast a slíbenou spolupráci a připomíná, že tato schůze se měla konat již před dávnými lety. Potřeba zřídit LŠH je naléhavá v zájmu mládeže a jejího dalšího mimoškolního vedení. Nové škole mnoho zdaru!

Za výbor Lidové školy hospodářské v Rakvicích: F. Zelený, jednatel.

Nové razítka obecné školy

I. Učebnice 303 ks, 67,5 kg. II. Knihy z knihoven 143 ks, 25 kg. III. Obrazy, mapy 29 ks, 8,5 kg. Celkem 475 ks, 101 kg. Všechno bylo odesláno do Hodonína ke zničení. Dopravu zásilky do Velkých Pavlovic, odtud dráhou do Hodonína a v Hodoníně z nádraží k okresnímu úřadu hradila škola.

Vyučování

Výnosem ze dne 17. 11. 1941 bylo s okamžitou platností zakázáno vyučování dějepisu, literatury a církevní dějiny do konce I. pololetí. Ze zeměpisu na všech stupních všech českých škol se smí probírat jen území Velkoněmecké říše včetně Protektorátu a bez General. Gouvernementu. Území staré říše a Východní Marky se smí probírat zvláště podrobně.

Výnosem z 13. 1. 1942 bylo nařízeno zesílené vyučování německého jazyka v 7 vyučovacích hodinách týdně. Potřebná doba se získala ze zrušeného dějepisu a 1 hod. vyučovacího jazyka.

Časopisy

Byl zaveden povinný odběr časopisu „Wir lernen Deutsch“ s přílohou za 1,50 K., vychází měsíčně a časopis odebírají všichni žáci. Dále žáci povinně odebírají časopis „Mladý svět“.

Vánoční prázdniny

Pro nedostatek uhlí byly vánoční prázdniny několika výnosy prodlouženy až do 4. března 1942. Poněvadž zdejší hlavní škola ani po 4. březnu neměla uhlí, bylo započato pouze polodenní vyučování, a to v budově obecné školy. Vyučovalo se 4 hodiny denně, v pondělí, úterý a ve středu odpoledne, ve čtvrtek, pátek a sobotu dopoledne. Pravidelné celodenní vyučování začalo opět po velikonočních svátcích.

Školní rok 1942-1943

Školní rok započal ve středu 2. září 1942, vyučování je celodenní s volným dnem středou.

Zkoušky z německého jazyka

Členové učitelského sboru vykonali písemnou zkoušku z německého jazyka 7. října 1942 a ústní zkoušku 19. října. Při zkoušce obstáli F. Jerson a R. Ficek. Odklad na 6 měsíců dostali F. Zelený, M. Straková a J. Veselý. Odklad na 1 rok dostaly J. Malá a K. Hauková učitelka v mateřské škole.

Sběr léčivých bylin

V roce 1942 žáci hlavní školy nasbírali 6 pytlů léčivých bylin: přeslička 22,5 kg, zeměžluč 9,5 kg, truskavec 7,5 kg, pelyněk 2,8 kg, celkem 42,3 kg. Škola obdržela obnos 111.55 K.

Oslavy

15. března 1943 se konala oslava 4. výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Žáci se shromáždili v kreslárně, kde vyslechli rozhlasové projevy ministra školství E. Moravce a generálního tajemníka Kuratoria pro výchovu mládeže F. Teunera. Po slavnosti bylo pravidelné vyučování.

20. dubna bylo oslaveno 54. výročí narozenin Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera společným poslechem školského rozhlasu. Žáci shromáždění v kreslárně vyslechli zhodnocení Vůdcova dějinného významu nejen pro německý národ, ale pro celou Evropu. Školní budova byla v tento den ozdobena vlajkami. Po slavnosti, která trvala 30 minut, bylo volno.

Vyučování Po celý školní rok se nevyučovalo dějepis. Poněvadž doposud pro některé předměty nebyly schváleny učebnice, bylo vyučování značně ztíženo.

V Rakovicích dne 31. srpna 1942.

Frant. Jerson

Povolení Lidové školy hospodářské.

Uplynul rok. Dne 8. září 1942 dostal výbor přípis z Brna, jímž na základě ministerstva školství se povoluje, aby byly dokončeny přípravné práce k otevření LŠH tak, aby s vyučováním ve školním roce 1942-43 bylo řádně započato. Za správce školy navržen F. Zelený, za členy sboru LŠH Robert Ficek, F. Jerson, J. Veselý, Jan Hornáček a Jana Malá, učitelka domácích nauk. Vyučování bude 2x týdně od 16. hodin

Dne 28. září 1942 byl proveden zápis do I. ročníku LŠH, zapsáno bylo 20 chlapců a 22 dívek.

Od 1. 11. 1942 dostala škola nové označení **Lidová škola zemědělská** a razítko.

Vyučování je dvouleté a trvá od 1. září do 30. června jednou týdně 5 hodin. Jazyk německý 1 hodina, Nauka o říši a povolání 1 hodina, Odborná nauka zemědělská 3 hodiny.

Obecní zastupitelstvo dalo škole k dispozici na **školní pokusné pole pozemek v trati Krátký** o výměře 30 arů. Bude použit pro účely školy a praktické vyučování.

Výnosem Ministerstva školství bylo nařízeno u příležitosti **54. výročí Vůdcových narozenin** uspořádat v době od 10 – 10.30 oslavu. Žáci LŠZ účastnili se rozhlasové oslavy v rámci oslavy uspořádané na hlavní škole.

Sběr odpadků a pecek

Během celého školního roku sebralo 125 žáků při povinném sběru: kosti 154 kg, papír 183 kg, hadry 362 kg, železo 2286 kg, guma 5 kg, celkem 2990 kg. Na jednoho žáka připadlo průměrně 24,72 kg odpadků. Kromě toho bylo sebráno 346 kg starého papíru při dvou mimořádných sběrech. Dále sebralo žactvo 18,15 kg ovocných pecek všeho druhu.

Mandelinka bramborová

Poněvadž vzniklo nebezpečí zavlečení mandelinky bramborové do zdejšího kraje, hledalo žactvo tohoto škůdce brambor 24. a 29. září 1942 a 7. srpna 1943. Prohledávaly se všechny druhy lilkovitých rostlin, které se nacházely po obou stranách železniční trati až do šířky 1 km. Hledání bylo bezúspěšné.

Prázdninový útulek

Na popud České péče o mládež v Brně byl za součinnosti obce zřízen v Rakvicích prázdninový útulek pro malé děti. Správcem útulku byla jmenována Ludmila Kubová z Hrušovan. Jako pomocnice byla obcí stanovena Blažena Tučková z Rakvic. V útulku, který byl otevřen od 1. do 28. srpna 1943 bylo průměrně denně 20 dětí. Používalo se místností mateřské školy.

Zdravotní stav žactva

byl po celý školní rok dobrý, infekčních nemocí nebylo. Všichni žáci hlavní školy byli povinně očkovaní proti záškrtu. Očkování provedl místní obvodní lékař Antonín Kudrna. Každý žák dostal dvě injekce. Žáci dvanáctiletí byli též očkovaní proti neštovicím.

Školní budova

Vnitřní zařízení školy bylo zdokonaleno instalováním zatemňovacího zařízení ve II. třídě. Náklad činil 5670 K.

Školní rok 1943-1944

Školní rok započal 3. září 1943. Vyučování bylo celodenní, volné půldny ve středu a v sobotu odpoledne. Ve 4. třídách bylo celkem 96 žáků, o 27 žáků méně než vloni.

Učitelský sbor beze změny, pouze za odbornou učitelku Martu Strakovou, která měla mateřskou a potom zdravotní dovolenou do 1. února 1944 vyučovala Bedřiška Ficková ze zdejší obecné školy.

Sbírka

Dne 1. října 1943 byla provedena sbírka na Německý Červený kříž, vybráno 110 K. Další sbírka byla prováděna od 20. do 30. října, výsledek: 96 žáků I. až IV. třídy darovalo 286.60 K.

Oslavy

15. března 1944 oslaveno 5. výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Žactvo se shromáždilo ve vyzdobené

Výměna pozemku. Poněvadž pozemek v trati Krátký nevyhovuje podmínkám požadovaným výnosům v školních vzorných selských zahradách, požádal výbor LŠZ obec o výměnu a přidělení části pod školní zahradou hlavní školy. Obecní zastupitelstvo dalo požadovaný pozemek k dispozici na 20 let a žádá jen, aby byl pozemek na náklad LŠZ oplocen.

Sondování půdy. 16. – 22. 4. pomáhalo žactvo odborníkům z Brna v braní vzorků půd ve všech tratích katastru obce Rakvice. Akce výzkumu kyselosti půdy a v půdě pohotových živin byla prováděna ve velkém měřítku.

Dne 29. 6. uspořádána **exkurze** k prohlídce školy, zařízení a zahrady odborné školy hospodářské v Podivíně. Potom prohlédnuta stáj, dobytek a hospodářství podivínského starosty p. Pochylého.

Dne 13. 7. 1943 byla vykonána druhá exkurze do státního dvora Trkmance k prohlídce stájí, krmení, mlékárny a chovného dobytka. Exkurzi vedl a podal odborný výklad správce školy.

Školní rok LŠZ byl podle nařízení ukončen dne 14. července 1943. Toho dne byla také vydána osvědčení o návštěvě školy.

Školní rok byl ukončen ve středu 14. července 1943. Učitelé měli 14 dnů dovolené. Od 1. srpna do konce prázdnin byli povinně nasazeni do práce ve válečném hospodářství.
V Rakvicích dne 31. srpna 1943.
Josef. Česlánek,
Frant. Veselý.

LŠZ – Školní rok 1943-1944

Školní rok započal v pátek 3. září 1943. Zápis do I. a II. ročníku proveden 28. 8. Do školy se přihlásilo celkem 20 (7+13) chlapců a 29 (14+15) dívek. Vyučovat se bude I. roč. v úterý a II. roč. v pátek vždy od 15.00 hod. do 19.05 hod.

Učitelský sbor: F. Zelený odborná nauka zemědělská, Jana Malá nauka o vedení domácnosti, Robert Ficek jazyk německý, Jan Horňáček nauka o Říši a povolání

kreslírňě, kde vyslechlo slavnostní vysílání školského rozhlasu. Po slavnosti bylo volno. Na školní budově vlály vlajky po celý den 15. a 16. března.

Dne 20. dubna byly oslaveny 55. narozeniny Vůdce A. Hitlera. Žáci a učitelé se shromáždili ve vyzdobené kreslírňě, kde vyslechli slavnostní pořad školského rozhlasu. Oslava se konala od 10 hod. do 10 hod. 45 min., po oslavě bylo volno. Škola byla celý den ozdobena vlajkami.

Změny v učitelském sboru

Dne 1. února 1944 opět nastoupila po 9 měsíční nepřítomnosti Marta Straková. Dne 24. května 1944 byl vzat do vazby František Zelený. Na jeho místo nastoupil Jan Hornáček, učitel ze zdejší školy obecné.

Zkoušky z němčiny

Předepsanou zkoušku z němčiny vykonali: F. Zelený, J. Veselý, Jana Malá, M. Straková, Karla Hauková učitelka mateřské školy. Zkoušky byly konány před zkušební komisí na okresním úřadě v Hodoníně.

Sběr odpadků a léčivých bylin

Po celý rok byl prováděn řádně organizovaný sběr odpadkových hmot (kosti, papír, hadry, guma a železo) celkem nasbíráno 3544 kg. V listopadu léčivých bylin nasbírali žáci 12 pytlů, 83,70 kg, škola za byliny obdržela 294,50 K. V červenci 1944 dalších 6 pytlů, 31,50 kg, za něž škola dostala 183,60 K.

Vyučování

Žactvo mělo již v některých předmětech k dispozici nové, schválené knihy, což vyučování usnadnilo a vyučovací výsledky zlepšilo. Dějepis nebyl vyučován, zeměpis pouze 1 hod. týdně. Vedle zeměpisu fyzikálního probírala se pouze látka o Protektorátu Č. a M. a o území Velkoněmecké říše. Ostatní státy evropské a světadíly žactvo nepoznalo.

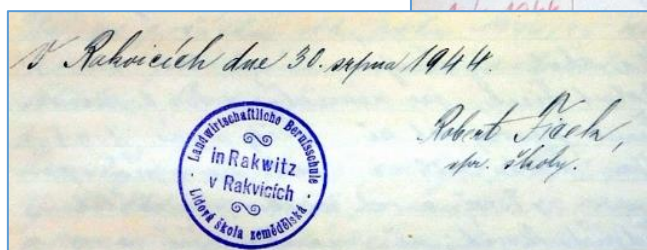
Pracovní nasazení žactva

V době nutných polních prací na podzim a na jaře chodilo povinně všechno žactvo i s třídními učiteli na Trkmanec. Sbíralo zelené lusky hrachu a fazole, dále pak papriku, okurky a rajská jablíčka. Žactvo hlavní školy střídalo se ve sbírání s žactvem školy obecné tak, že jeden den bylo vyučování, druhý den práce na Trkmanci.

Narozeniny státního prezidenta

Dne 12. července 1944 byly oslaveny 72. narozeniny státního prezidenta Dr. Emila Háchy. Žactvo vyslechlo o 10 hod. slavnostní program vysílaný školským rozhlasem. Po slavnosti bylo volno.

Podpis správce **Hlavní školy**
Františka Jersona ►

◀ Podpis správce LŠZ Roberta Ficka

Výpomoc žactva při sklizni. Výnosem Ministerstva školství je dovoleno udělit žactvu LŠZ dovolenou při sklizni na žádost rodičů.

23. 5. 1944 inspekce školy ve své zprávě shledala, že LŠZ je dobře vedena a že učitelé dobře vyučují a mají snahu dát žákům co nejvíce.

Školní zahrada. Měří 22 arů a je u školy. Vzorná selská zahrada podle nařízení Min. školství nemohla být dosud uskutečněna, však správa školy o to usiluje.

Učební pomůcky. Inventář má 8 čísel. Pomůcky byly získány darem. Lze si jen přát, aby pomůcek přibývalo rychleji.

Žákovská knihovna LŠZ. Nemá dosud ani jediný svazek. Školní knihovna má dosud celkem 131 hodnotných a odborných knih.

Filmy. Během školního roku se při vyučování používalo v hojné míře filmů, které byly objednávány v Praze.

Oslavy. Narozeniny Vůdce a p. státního prezidenta E. Háchy byly důstojně oslaveny společným poslechem školského rozhlasu.

Exkurze. V letošním roce se konaly k místním rolníkům: zahradnictví p. Ladislava Průdka a pekařské dílny p. Minaříka. Taktéž vykonány exkurze do vinařských podniků.

Změna ve vedení LŠZ. 24. 5. 1944 byl vzat do zajišťovací vazby správce školy F. Zelený. Správu školy vykonával F. Jerson. Odbornou výuku místo něho vykonával Zdeněk Novák.

Školní rok byl ukončen 11. 7. 1944. Žákům byla vydána vysvědčení, všichni žáci navštěvovali školu s úspěchem.

Osobní náklad za školní rok činil 14231 K, věcný náklad 4189 K.

Handwritten note: "Konec šk. roku." and "Školní rok byl ukončen ve čtvrtek dne 13. července 1944." Below it, a circular official stamp: "Landwirtschaftliche Berufsschule in Rakwitz v Rakvicích Lidová škola zemědělská". To the right of the stamp, handwritten text: "Robert Ficka, spr. školy."

Großdeutsches Reich. — Velkoněmecká říše.
 Protektorat Böhmen und Mähren. — Protektorát Čechy a Morava.

Landwirtschaftliche Berufsschule mit tschechischer Unterrichtssprache
 Lidová škola zemědělská s českým jazykem vyučovacím

in Rakwitz, Land Mähren
Rakvících, Morava
 v _____, země _____

Kat.-Nr.: 11
 Číslo kat.: _____

Abschlußzeugnis. — Závěrečné vysvědčení.

Jarmila Procházková

Volkszugehörigkeit tschechisch Staatsangehörigkeit Protektorat B. u. M.
 národnosti české, státní příslušnosti Protektorát Č. a M.

geboren am 20. März 1927 zu Rakwitz
 narozen dne 20. března v Rakvících

in Mähren angestellt als Hilfsarbeiterin
 v (na) Morava zaměstnaná jako pom. dělnice

bei den Eltern
 u rodičů

in Rakwitz hat landwirtschaftliche Berufsschule
 v Rakvících navštěvovala lidovou školu zemědělskou

mit tschechischer Unterrichtssprache im Schuljahre 1942/1943 und 1943/1944
 s českým jazykem vyučovacím ve školním roce

besucht und ist wie folgt bewertet worden:
 a byl takto posouzen:

Betragen: lobenswert
 Chování: chvalitebné

Gesamtheurteilung der Leistungen: mit Auszeichnung bestanden
 Celkový prospěch: prospěla s vyznamenáním

Unterrichtsgegenstand: Předmět:	Leistungen: (Durchschnitt der Klassifikation beider Jahrgänge) Prospěch: (průměr klasifikace obou ročníků)
Deutsch Němčina	sehr gut - velmi dobrý
Reichs- und Berufskunde Nauka o říši a povolání	sehr gut - velmi dobrý
Landw. Fachkunde Odborná nauka zemědělská	sehr gut - velmi dobrý
Haushaltungskunde Nauka o vedení domácnosti	sehr gut - velmi dobrý

Der gesamte Schulbesuch betrug 94,5 %.
 Celková školní docházka činila

Zahl der versäumten Unterrichtsstunden: 5, davon nicht entschuldigt: _____
 Počet zameškaných hodin: z nich neomluveno:

Rakwitz, den 14. Juli
Rakvících, dne 14. července 1944

V _____

Frant. Jerson
 Leiter der Schule.
 správce školy.

Jarmila Procházková
 Klassenvorstand.
 třídní.

◀ Vysvědčení Jarmily Procházkové
 z Lidové školy zemědělské v r. 1944
 (AMV)

Poznámka. Následující zápis
 byl napsán až po skončení války
 samotným Františkem Zeleným.

LŠZ – Školní rok 1944-1945

Školní rok byl zahájen 5. září 1944. Do školy bylo zapsáno celkem 44 žáků. Na škole vyučují R. Ficek, F. Jerson, Jan Fiala, Zdeněk Novák a Jana Malá.

Vánoční prázdniny započaly 22. 12. 1944 a byly prodlouženy pro nedostatek uhlí do 22. ledna. Ani potom se nezačalo vyučovat. Byly opět prodlouženy v důsledku válečných událostí ne neurčito.

Plán zahrady. Vlastislav Průdek, absolvent vinařsko-ovocné školy vypracoval pro naši školu plán vzorné školní zahrady. Za jeho bezplatnou práci byl mu vysloven dík výborem a správcem školy.

Válka. Válečné události v měsíci březnu 1945 chýlí se rychle ke konci. Poslední německý přípis škole dochází 12. 3. 1945. Fronta se přibližuje, německá vojska prchají před Rudou armádou dále k západu. Hloučky německé armády s dělostřelectvem utíkají přes Rakvice. V noci z 14. na 15. 4. přiblížil se boj k Rakvicím, odpoledne se bojovalo ve vsi a ráno 16. 4. byly Rakvice zcela osvobozeny vojsky maršála Malinovského.

Notenstufen: — Štupnice známek:

Stufe: Stupň:	1	2	3	4	5	6
Betragen: Chování:	lobenswert chvalitebné	befriedigend uspokojivé	minder entspre- chend méně vyhovující	nicht entspre- chend nevyhovující	—	—
Fortgang: Prospěch:	sehr gut velmi dobrý	gut dobrý	befriedigend uspokojivý	ausreichend dostatečný	mangelhaft slova dostatečný	ungenügend nedostatečný
Gesamt- fortgang: Celkový prospěch:	mit Auszeichnung prospěl s vyznamenáním	gut bestanden prospěl dobře	befriedigend prospěl uspokojivě	bestanden prospěl	nicht bestanden neprospěl	—

Tři části zadní strany vysvědčení
 Jarmily Procházkové

LŠZ – Závěrečný zápis ve školní kronice byl kontrolován ▲

Školní rok 1944-1945

započal v úterý dne 5. září 1944. Vyučování bylo celodenní, volně půldny ve středu a v sobotu odpoledne.

Učitelský sbor

Od počátku školního roku na škole působili: František Jerson pověřený správou školy, Marta Straková, Jaroslav Veselý, Robert Ficek, Jan Fiala, Jana Malá učitelka domácích nauk, P. Jan Spurný, děkan – vyučoval náboženství římskokatolické.

Přerušení docházky. Od 1. 4. do 15. 5. se na školách vůbec nevyučovalo. Školy byly obsazeny vojskem téměř nepřetržitě.

Správce školy F. Zelený vrátil se šťastně z vězení dne 20. 5. 1945 téměř po roce pobytu v nacistických žalářích Brno KSK, Vratislav v Sasku mu byly rok vězením. Osvobozen byl spojeneckými vojsky Američanů 17. 4. 1945 ve Zwickau – v káznici.

Vyučování na konci roku bylo nevalné. Návrat k normálním poměrům bude těžký.

V osvobozené republice

Fronta se blíží. Vyvrcholení druhé strašné světové války připadlo na jarní měsíce roku 1945. Válečná fronta rychle se přiblížila k hranicím Moravy. Těžké boje o přechod přes řeku Moravu u Lanžhota trvají celý týden. Hřmění děl k nám jasně slyšitelné, časté bombardovací nálety ruského letectva, přesuny německého vojska za frontu, to všechno mělo značný vliv na chování obyvatelstva a zvláště pak na školní mládež. Sotva započaté vyučování bylo opět zastaveno. Lidé nepracovali, na ulicích tvořily se hloučky a debatováno o věcech příštích.

Ruským vojskům podařil se přechod přes řeku Moravu. Rudá armáda zmocnila se Hodonína, Lanžhota a nastal rychlý útok na vesnice jihomoravské. V té době byly části německého vojska usazeny v Rakvicích. Němečtí okupanti nutili již od počátku března české obyvatelstvo, aby každá vesnice byla proměněna v pevnost. Všichni muži kopali zákopy, které se táhly kol celé vesnice, připravovali kulometná hnízda, protitankové příkopy a stavěli záseky na silnicích. Všechno to se budovalo až do posledního okamžiku. Čeští lidé práci vždy a všude prodlužovali a sabotovali. Jak nenadálý a rychlý byl postup ruského vojska, je patrné z toho, že ještě ráno v sobotu 14. dubna 1945 byla většina mužů z Rakvic hnána pod asistenci německých vojáků na zákopy k Novým Mlýnům. Téhož dne odpoledne však již německé dělostřelectvo na ústupu zaujalo palebné pozice v samotných Rakvicích v trati na Kopcích. Ke čtvrté hodině odpolední vypálilo první salvy směrem k Velkým Bílovicím. K večeru mnoho domů v Bílovicích hořelo. Rudá zář vroubila celý obzor na východě a neklamně hlásala, že Rakvice blíží se k ohnisku válečné fronty.

Boj o Rakvice. Neděle dne 15. dubna 1945 byla posledním dnem německé nadvlády. Většina obyvatelstva byla ukryta ve sklepích, pouze zvědavci sem tam nakukovali. Někteří lidé hledali úkryt na loukách v domnění, že tam boj nebude tak zuřivý. Zle však byli zklamáni. Byli ruským vojskem zajati, odvedeni do Podivína a vrátili se za 2 až 3 dny.

Po celý den vybuchovaly granáty v celém okolí Rakvic. Hlavní nápor ruských vojsk dál se podél státní silnice kolem Trkmance. Vniknout odtud do Rakvic bylo těžké. Železniční násep byl zvláště dobrou ochranou bránícím se Němcům a tak konečně vynutila si ruská vojska příchod do dědiny od Podivína.

V neděli kolem 4. hodiny odpoledne vstoupili na dolní konec Rakvic první vojáci Rudé armády. Boj pokračoval nelítostně dále. Německé tanky jezdily po ulicích, pálily na blížící se ruské posily, stále měnící své pozice ve snaze oklamat nepřítele. Ruské dělostřelectvo hledalo hnízda odporu. Rakvice na to zle doplatily. Kolem 18. hodiny objevily se první požáry. Praskot suchého hořícího dřeva rozléhal se široko daleko. Na hašení nebylo pomyšlení. Každá snaha o záchranu majetku byla v zárodku utlumena praskotem vybuchujících granátů.

Dobývání Rakvic pokračovalo. Německá obrana soustředila se kolem budovy měšťanské školy a to bylo zlé nejen pro budovu, ale i pro celé okolí. Škola široko daleko viditelná stala se snadným terčem pro

dělostřelectvo. Teprve kolem 3. hodiny ranní byli Němci z Rakvic úplně vytlačeni. Rakvice byly osvobozeny.

V pondělí dne 16. dubna v časných hodinách ranních vítali osvobození občané nadšeně vojáky Rudé armády. Současně byly přehlíženy ztráty, které způsobila válka. Leč ještě nebyl konec. Nápor ruských vojsk dál se podél státní silnice k Brnu ostrým, ale poměrně úzkým klínem. Boky byly sice zajištěny, ale německé dělostřelectvo neustále ostřelovalo přísun ruských vojsk na hlavní silnici. Také v Rakvicích ještě v pondělí vznikly požáry. Den co den svištěly granáty nad Rakvicemi a znepokojovaly beztak ustrašené obyvatelstvo. Teprve ku konci týdne byla vzata Lednice a ostatní německé obce za Dyjí a tím pominulo nebezpečí pro Rakvice.

Po celý čas proudily nepřehledné zálohy ruského vojska na frontu. Přísun dál se motorovými vozidly po silnicích, střelivo bylo rozváženo na vozech po polních cestách. Dlouhé řady vozů táhli volí z Maďarska. První kolonu těchto vozů, která přijela do Rakvic, vedli chlapci z Lanžhota za dozoru ruských vojáků. V Rakvicích byli vystřídáni. Mladí rakvičtí chlapci byli v pondělí 16. dubna vyburcováni přímo ze sklepů a v úterý časně ráno odjížděli se střelivem polními cestami přes Zaječí, Šakvice, Popice do Vranovic. Tam byli vystřídáni. V obci se zdržovaly větší útvary vojska, byla zde nemocniční ambulance, polní nemocnice, sklady pohonných látek, dílny pro opravu oděvů a bot pro bojující vojsko. S postupující frontou odcházely i tyto oddíly.

Dne 23. dubna přišla do Rakvic a okolí ohromná spousta ruského vojska. Byli to vojáci maršála Malinovského, kteří byli vystřídáni, když dobyli Mikulov. V Rakvicích se zdrželi 4 dny a odjeli na pomoc k Brnu.

Bilance bojů o Rakvice. Úplně vyhořelo 18 obytných domů a 19 stodol. Mnoho domů bylo těžce poškozeno (přímé zásahy), rozbitá okna a poškozenou krytinu střechy měly téměř všechny ostatní domy. Usmrceni byli J. Novák, pekař a Vranovský. 3 chlapci přišli o život vlastní neopatrností (manipulace s náboji). Jsou to: Nejedlík Zdeněk, Hrdina Konrád a Novák Zdeněk. Zraněno bylo 6 osob. Infekčních chorob nebylo.

Škody na budově školy. Budova měšťanské školy byla zasažena 19 dělostřeleckými granáty a to se strany východní a jižní. Následky byly zhoubné. Ve střeše zely dvě velké díry. Byl zasažen roh střechy nad kreslířským kabinetem na straně východní a střecha nad krajní třídou (u schodiště) se strany jižní. Krytina na střeše byla posunuta a částečně rozbita. Při opravě bylo vyměněno 2 000 tašek. Polovina komínu od ředitelského bytu (nad střechou) byla uražena a těžký betonový rám s komínem spadl a sjel do okapního žlabu.

Budova uvnitř byla poškozena nejvíce v I. a ve II. poschodí. Přízemí a suterén zůstaly uchráněny. Okno na odpočívadle mezi I. a II. poschodím bylo vyraženo i se zárubní a úplně demolováno. Schodiště bylo proraženo. Strop chodby ve druhém poschodí byl značně poškozen, omítka i s rákosem strženy.

Poškozená budova měšťanské školy

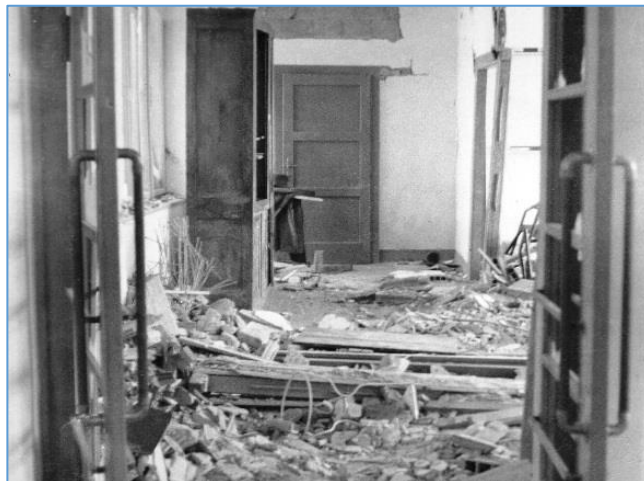

Okno na odpočívadle mezi I. a II. poschodím

Učebna IV. třídy v I. poschodí

Z učeben postižena byla nejvíce IV. tř. (učebna v I. poschodí u schodiště). Byla zasažena dvěma granáty se strany jižní. Zárubeň prostředního okna byla přerážena, nové zatemňovací zařízení značně poškozeno. Nejvíce demolována byla sborovna s vedlejším zeměpisným kabinetem. Lehké příční stěny mezi sborovnou, kabinetem a chodbou byly tlakem vzduchu odhozeny. Vnitřní zařízení sborovny bylo úplně demolováno. Ze 4 stolů, 6 židlí, skříně a kamen značky Matador zůstala pouze hromádka střepů. Velká skřín s vycpaninami na chodbě byla převrácena a přikryta zbořenou zdí. Rákosový strop úplně stržen a silný betonový sloup mezi oknem sborovny a zeměpisným kabinetem přerážen.

Chodba ke sborovně

Betonový strop nad vchodem do budovy proražen. Všechny zárubně dveří v celé budově tlakem vzduchu vytrženy, okna na chodbách rozbita. Velká většina okenních tabulí v učebnách však zůstala neporušena.

Opravné práce na budově byly zahájeny dne 24. dubna. Byla pokryta střecha a vyčištěn vnitřek budovy. Pro nedostatek materiálu byly práce přerušeny a s opravami opět započato až v srpnu. Pro budovu školy zajistil stavební materiál František Průdek po Němcích v Přitlukách a sice: 5 000 ks cihel, 3 000 ks krytiny drážkové, 30 m² hurd, 4 m³ řeziva a latě. Nakládání materiálu a dovoz dělali s Janem Kocourkem č. 101 na jeho „Rosničce“.

(Poznámka: Fotografie byly pořízeny již po částečném odklizení trosek.)

Vyučování. Ve školním roce 1944-1945 bylo pravidelné vyučování pouze od počátku školního roku do vánoc. Pro nedostatek otopu byly vánoční prázdniny prodlouženy do 22. ledna 1945 a ani od tohoto dne vyučování nezačalo, nýbrž žactvo dostávalo 2x týdně domácí úkoly. Vytápění místností při zadávání úkolů bylo zakázáno. Po svátcích velikonočních začalo skutečné pravidelné vyučování a trvalo pouze 3 dny od 4. do 7. dubna. Blížkost válečné fronty způsobila, že vyučování bylo opět zastaveno.

Po přechodu válečných událostí bylo zahájeno pravidelné polodenní vyučování v budově obecné školy již 2. května 1945. Budova měšť. školy byla pro vyučování nezpůsobilá. Polodenní vyučování potrvало bez přerušení do konce školního roku, tj. do 12. července 1945.

Vyučování bylo doplněno novým demokratickým duchem, vše staré připomínající dobu německé nadvlády, vymýceno. Zavedeno vyučování dějepisu, němčina zrušena a nahrazena ruštinou.

Oslavy. Časně ráno dne 8. května byli občané Rakvic probuzeni jásavou hudbou. Rakvická kapela, v jejíž čele byly nesený prapory československý a ruský, oznamovala říznými pochody, že Německo bezpodmínečně kapitulovalo, že nastal toužebně očekávaný mír. Sváteční náladou byla zachvácená celá obec. Radost z nastávajícího míru přenesla se i do školy. Žactvo i učitelstvo shromáždilo se ve vyzdobené třídě k oslavě. Zde promluvil František Jerson a Jaroslav Veselý. Marta Straková recitovala vhodné básně. Velmi zdařilá, radostná a krásná slavnost byla ukončena hymnami.

Téhož dne odpoledne byla uspořádána veřejná oslava, které se zúčastnilo všechno obyvatelstvo obce. Slavnostní průvod s hudbou vyšel z Nové ulice a zastavil se u pomníku padlých.

8. května 1945 u pomníku padlých vojáků

Tam k velmi četnému obecnstvu promluvili zástupci zahraničního odboje a to: podplukovník Rašla – Slovák za čs. vojsko v zahraničí, Dr. Macháček z ministerstva zdravotnictví, redaktor Kvapil. (Dr. Macháček a redaktor Kvapil vraceli se právě z Londýna.)

Na slavnosti promluvil též rakvický rodák, účastník zahraničního odboje v Rusku, podporučík Stanislav Stehlík. Velmi krásná a zdařilá slavnost byla ukončena hymnami československou a ruskou.

S. Stehlík

Dne 9. května uspořádán manifestační projev břeclavského kraje v Břeclavi. Průvodu zúčastnilo se velmi četné obyvatelstvo okolních vesnic. Hrál několik kapel. Na manifestaci promluvil ministr národní obrany generál L. Svoboda. Učitelstvo naší školy a četní občané z Rakvice se také manifestace zúčastnili.

Dne 28. května konána oslava 61. narozenin prezidenta republiky Dr. E. Beneše. Všechno žactvo i učitelstvo obou škol shromáždilo se ke společné oslavě. Oslavu zahájil odborný učitel František Jerson, učitelé Zdeněk Novák a Jaroslav Veselý objasnili žactvu postavu velikého našeho osvoboditele prezidenta Dr. E. Beneše. Slavnost byla doplněna recitacemi a ukončena hymnami. Po oslavě bylo pravidelné vyučování.

Národní výbor

Po osvobození Rakvic převzal správu obce nově ustavený Místní národní výbor. Prvním předsedou byl zvolen Dr. Fr. Suchýňa, rodák rakvický.

Změny ve sboru učitelském

Dne 14. května byl přeložen odb. uč. Jan Fiala na měšťanskou školu v Poštorné.

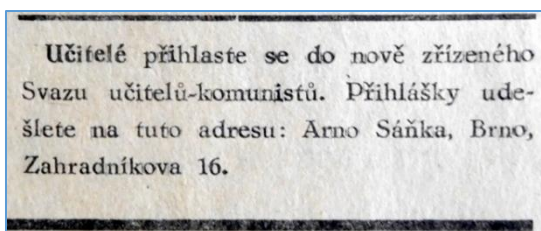
Dne 21. května vrátil se z koncentračního tábora ve Cvikově (Zwickau) v Německu F. Zelený a druhý den se přihlásil do školní služby. Ze zdravotních důvodů však službu do konce školního roku nekonal. Byl zatčen Gestapem dne 24. května 1944 a během jednoletého žalářování prošel věznicemi v Brně Kounicovy koleje, ve Vratislavi (Breslau) a ve Cvikově. Dne 17. dubna 1945 byli vězni osvobozeni angloamerickou armádou.

Kurs ruštiny

Dne 25. června 1945 byl zahájen v Hodoníně šestinedělní kurs ruského jazyka pro učitele měšť. škol. Kurs navštěvoval odb. uč. Rob. Ficek. Dostal dovolenou a denně dojížděl do Hodonína.

Školní rok ukončen dne 12. července 1945. V Rakvicích dne 31. srpna 1945, František Jerson

(SOKA Mikulov, fond ZŠ Rakvice 1930-1999, Školní kronika 1940-1945)

Noviny Moravské Slovácko, 2. června 1945

V čele rakvické obecné školy v letech 1882-1946 byli:

1882-1893	Kubíček Antonín, správce školy
1893-1914	Olšanský Jan, nadučitel
1914-1915	Reiter Antonín, správce školy
1915-1927	Gerlich Josef, správce školy
1927-1936	Hornánský Bohumil správce školy
1936-1940	Mucha Karel, řídící učitel
1940-1941	Novák Zdeněk, správce školy
1941-1946	Malý Antonín, řídící učitel

Antonín Malý
